

Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων

Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

Στρατηγική αποτελεσματικής διαχείρισης των
Εσόδων και των Εξόδων στα πλαίσια του Δημόσιου
Λογιστικού.

Η περίπτωση των ΟΤΑ.

ΜΟΣΧΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΗ

Κομοτηνή, Οκτώβριος, 2021

University of Peloponnese
Faculty of Social and Political Sciences
Department of Political Studies and International
Relations

Master Program in
«Local and Regional Government and Development»

Effective management strategy of income and
expenses in the public accountancy system. The case of
region and local authorities.

Moschou Styliani

Komotini, October 2021

Στρατηγική αποτελεσματικής διαχείρισης των εσόδων και των εξόδων στα πλαίσια του Δημόσιου Λογιστικού. Η περίπτωση των ΟΤΑ.

Περίληψη

Σύμφωνα με το άρθρο 102 του Συντάγματος οι Ο.Τ.Α. λειτουργούν ως οικονομικά αυτοτελείς οντότητες ελεγχόμενες δημοσιονομικά από το κράτος. Για το λόγο αυτό οφείλουν να φροντίζουν για τη βέλτιστη διαχείριση των εσόδων και των εξόδων τους. Η αποτύπωση των λογιστικών πράξεων των ΟΤΑ γινόταν με την τήρηση του Δημοσίου Λογιστικού συστήματος (απλογραφικό). Στην πορεία διαπιστώθηκε ότι μόνη η τήρηση του απλογραφικού συστήματος δεν επαρκούσε για την προσαρμογή στις νέες απαιτήσεις που δημιουργήθηκαν, λόγω του γρήγορου ρυθμού μεταβολών σε οικονομικά και κοινωνικά θέματα. Με το Προεδρικό Διάταγμα 315/1999 (Φ.Ε.Κ. 302/30-12-1999), από την 01/01/2000 καθιερώθηκε η εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος, ενός συστήματος πιο ολοκληρωμένου και πιο αποτελεσματικού για την ορθή παρακολούθηση της οικονομικής διαχείρισης των Δήμων.

Το θεωρητικό πλαίσιο της οικονομικής διαχείρισης των ΟΤΑ θα παρουσιαστεί στο πρώτο μέρος της παρούσας διπλωματικής εργασίας.

Ενώ στο δεύτερο μέρος αυτής, θα παρουσιαστεί ερευνητική προσέγγιση, η οποία πραγματοποιήθηκε με τη μορφή ερωτηματολογίου, ώστε να εξαχθεί το συμπέρασμα του μεγέθους της αποτελεσματικής διαχείρισης των πόρων του Δήμου, καθώς και το αντίκτυπο αυτής στους πολίτες.

Τέλος θα παρουσιαστούν τα συμπεράσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε, τα οποία είναι:

Οι Δημότες θεωρούν ότι καταβάλουν ακριβώς δημοτικά τέλη χωρίς να απολαμβάνουν ιδίου ύψους υπηρεσίες. Πιστεύουν ότι η ορθότερη αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των Δήμων θα τους επέφερε σημαντικά έσοδα, επίσης πιστεύουν ότι η μετάβαση στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις υποδομές και τις δραστηριότητες των Δήμων θα τους επέφερε οικονομικό αλλά και οικολογικό όφελος και θα βοηθούσε μέγιστα στο αναπτυξιακό τους έργο.

Σημαντικοί όροι: Τακτικά Έσοδα, Έκτακτα Έσοδα, Έξοδα, Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δημόσιο Λογιστικό.

Effective management strategy of income and expenses in the public accountability system. The case of region and local authorities.

Abstract

According to article 102 of the (GR) Constitution, the Local Authorities operate as financially independent entities fiscally controlled by the state. For this reason, they have to take care of the optimal management of their income and expenses.

The accounting of the accounting transactions of the local authorities had been done with the observance of the Public Accounting system (single entry book keeping). During this process, it was found that the observance of the single-entry book keeping system alone was not enough to adaption in the new requirements created due to the rapid pace of change in economic and social issues. With the Presidential Decree 315/1999 (Government Gazette 302 / 30-12-1999), from 01/01/2000 the application of the Double Entry Book Keeping System was enforced, a system completer and more effective for the proper monitoring of the financial management of Municipalities.

The theoretical framework of the financial management of local authorities will be presented in the first part of this dissertation. In its second part, a research approach (which was carried out in the form of a questionnaire) will be presented, in an effort to reach conclusions regarding the effective management of Municipality' resources, as well as its impact on citizens. Finally, the conclusions of the research will be presented, which are:

Citizens consider that they pay expensive municipal fees without enjoying the level of services. They believe, that the more optimal utilization of Municipalities' assets, would bring significant revenues; also, that the transition to renewable energy sources usage in the infrastructure and activities of the Municipalities would translate into economic and ecological benefits and would assist greatly in their growth.

Important terms: Regular Revenue, Extraordinary Revenue, Expenses, Local Government Organization, Public Accounting.

Υπεύθυνη Δήλωση

Με την παρούσα δήλωση:

1. Δηλώνω ρητά και ανεπιφύλακτα ότι η διπλωματική εργασία που σας καταθέτω αποτελεί προϊόν δικής μου πνευματικής προσπάθειας, δεν παραβιάζει τα δικαιώματα τρίτων μερών και ακολουθεί τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα επιστημονικής συγγραφής τηρώντας πιστά την ακαδημαϊκή δεοντολογία.
2. Οι απόψεις που εκφράζονται αποτελούν αποκλειστικά ευθύνη της συγγραφέας και ο επιβλέπων, οι εξεταστές, Το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεν υιοθετούν κατ' ανάγκη τις εκφραζόμενες απόψεις ούτε φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για τυχόν λάθη και παραλήψεις.

Η δηλούσα

Μόσχου Στυλιανή

Περιεχόμενα

Περίληψη	1
Abstract	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
Κεφάλαιο 1° Η Οικονομική διαχείριση των ΟΤΑ	10
1. 1 Εισαγωγή	10
1.2 Τα έσοδα των ΟΤΑ	11
1.3 Βεβαίωση και Είσπραξη των εσόδων	17
1.4 Ο Προϋπολογισμός και οι δαπάνες των ΟΤΑ	18
1.5 Η διαδικασία ανάληψης, εκκαθάρισης και εντολή δαπανών	20
2.Λογιστικά συστήματα	21
2.1 Απλογραφικό Σύστημα.....	21
2.2 Διπλογραφικό Σύστημα	22
2.3.Διαφορές μεταξύ απλογραφικού και διπλογραφικού συστήματος.....	23
2.4.Παράγοντες που επηρεάζουν τη μετάβαση στο διπλογραφικό σύστημα	24
Κεφάλαιο 2ο Στρατηγική αποτελεσματικής διαχείρισης των εσόδων και εξόδων των ΟΤΑ... 27	
2.1 Ορισμός του Μάρκετινγκ- Μια γενική προσέγγιση.....	27
2.2 Η εφαρμογή του μάρκετινγκ στους ΟΤΑ	28
Κεφάλαιο 3° Μεθοδολογία Έρευνας.....	31
3.1 Είδος Έρευνας	31
3.2 Ερευνητικό Δείγμα	31
3.3 Τρόπος Συλλογής Δεδομένων	32
3.4 Ερευνητική Διαδικασία	33
3.5 Μέθοδος Ανάλυσης Δεδομένων	33
Κεφάλαιο 4° Αποτελέσματα Έρευνας.....	35
4.1 Δημογραφικά Στοιχεία	35
Γράφημα 4.1 :Κυκλικό διάγραμμα για το φύλλο ερωτηθέντων.....	35
4.2 Περιγραφικά Στοιχεία	38
Πίνακας 4.1: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 6	38
Πίνακας 4.2: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 6 με επίπεδο μόρφωσης τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.....	39
Πίνακας 4.3: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 7	39
Πίνακας 4.4: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 7 σε επίπεδο μεταπτυχιακής εκπαίδευσης.....	40
Πίνακας 4.5: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 8	40
Πίνακας 4.6: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 8 σε δημότες του Δήμου Ξάνθης....	41

Πίνακας 4.7: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 9	42
Πίνακας 4.8: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 9 σε ηλικιακή κλίμακα 45-65 ετών	43
Πίνακας 4.9: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 10	43
Πίνακας 4.10: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 10 σχετικά με την απάντηση των ανδρών για την αναζήτηση νέων πηγών ενέργειας.	44
Πίνακας 4.11:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 11	45
Πίνακας 4.12:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 12	46
Πίνακας 4.13 :Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 13	47
Πίνακας 4.14: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 14.....	47
Πίνακας 4.15: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 14 σε αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.....	48
Πίνακας 4.16: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 15.....	49
Πίνακας 4.17: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 15 με αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με μεταπτυχιακό	49
Πίνακας 4.18: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 16.....	50
Πίνακας 4.19: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 16 με γυναίκες.....	51
Πίνακας 4.20: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 17.....	51
Πίνακας 4.21: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 17 από δημοσίους υπαλλήλους. ..	52
Πίνακας 4.22:Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 18.....	53
Πίνακας 4.23 : Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 19.....	54
Πίνακας 4.24: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 20.....	55
Πίνακας 4.25: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 20 σε ιδιωτικού υπαλλήλους και ελεύθερους επαγγελματίες.	56
Πίνακας 4.26 Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 21.....	56
Πίνακας 4.27: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 22.....	57
Πίνακας 4.28: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 23.....	58
Πίνακας 4.29: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 24.....	59
Πίνακας 4.30: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 25.....	60
Πίνακας 4.31: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 26.....	61
Πίνακας 4.32: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 27.....	62
Πίνακας 4.33: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 28.....	63
Πίνακας 4.34: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 29.....	64
Πίνακας 4.36: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 30 σε απόφοιτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και κατόχους μεταπτυχιακού.	66
Κεφάλαιο 5 ^ο Τελικά συμπεράσματα και προτάσεις	67

Κατάλογος Διαγραμμμάτων

Διάγραμμα 4.1:Κυκλικό διάγραμμα για το φύλλο ερωτηθέντων.....	35
Διάγραμμα 4.2:Κυκλικό διάγραμμα για την ηλικία των ερωτηθέντων.....	35
Διάγραμμα 4.3:Κυκλικό διάγραμμα για το επίπεδο εκπαίδευσης.....	36
Διάγραμμα 4.4:Κυλικό διάγραμμα για το επάγγελμα.....	36
Διάγραμμα 4.5:Ραβδόγραμμα για το Δήμο των ερωτηθέντων.....	37
Διάγραμμα 4.6:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 6.....	38
Διάγραμμα 4.7:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 7.....	39
Διάγραμμα 4.8:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 8.....	41
Διάγραμμα 4.9:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 9.....	42
Διάγραμμα 4.10:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 10.....	44
Διάγραμμα 4.11:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 11.....	45
Διάγραμμα 4.12:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 12.....	46
Διάγραμμα 4.13:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 13.....	47
Διάγραμμα 4.14:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 14.....	48
Διάγραμμα 4.15:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 15.....	49
Διάγραμμα 4.16:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 16.....	50
Διάγραμμα 4.17:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 17.....	52
Διάγραμμα 4.18:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 18.....	53
Διάγραμμα 4.19:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 19.....	54
Διάγραμμα 4.20:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 20.....	55
Διάγραμμα 4.21:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 21.....	57
Διάγραμμα 4.22:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 22.....	58
Διάγραμμα 4.23:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 23.....	59
Διάγραμμα 4.24:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 24.....	60
Διάγραμμα 4.25:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 25.....	61
Διάγραμμα 4.26:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 26.....	62
Διάγραμμα 4.27:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 27.....	63
Διάγραμμα 4.28:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 28.....	64
Διάγραμμα 4.29:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 29.....	65

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΒΔ	Βασιλικό Διάγραμμα
ΔΚΔ	Δημοτικός Κοινοτικός Κώδικας
ΔΤ	Δημοτικά Τέλη
ΔΦ.	Δημοτικός Φόρος
ΚΑΠ	Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι
ΚΑΚ	Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων
ΚΕΔΕ	Κώδικας Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων
ΝΔ	Νομοθετικό Διάταγμα
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η επικράτηση του αποκεντρωτικού διοικητικού συστήματος στη χώρα μας κατά τα τελευταία έτη επέφερε σημαντική αναβάθμιση στο ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι αρμοδιότητες που ασκούνται πλέον από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α) διευρύνθηκαν σημαντικά, ενώ νομοθετήθηκαν και τέθηκαν σε εφαρμογή νέοι κανόνες και μεταρρυθμίσεις. Αυτή η νέα αρχιτεκτονική διαμόρφωσε κατάλληλες θεσμικές υποδοχές οι οποίες βοήθησαν στο λειτουργικό εκσυγχρονισμό των Ο.Τ.Α καθώς την υιοθέτηση νέων μεθόδων και εργαλείων διοίκησης με αποτέλεσμα την παραγωγή ποιοτικότερων αποτελεσμάτων και υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Σύμφωνα με το άρθρο 102 του Συντάγματος οι Ο.Τ.Α. λειτουργούν ως οικονομικά αυτοτελείς οντότητες ελεγχόμενες δημοσιονομικά από το κράτος. Για το λόγο αυτό οφείλουν να φροντίζουν για τη βέλτιστη διαχείριση τόσο των εσόδων όσο και των εξόδων τους.

Η αποτύπωση των λογιστικών πράξεων των ΟΤΑ γινόταν με την τήρηση του Δημοσίου Λογιστικού συστήματος (απλογραφικό) και τη σύνταξη και παρακολούθηση του προϋπολογισμού και απολογισμού τους. Στην πορεία διαπιστώθηκε ότι μόνη η τήρηση του απλογραφικού συστήματος δεν επαρκούσε για την προσαρμογή στις νέες απαιτήσεις και ανάγκες που δημιουργήθηκαν λόγω του γρήγορου ρυθμού μεταβολών σε οικονομικά και κοινωνικά θέματα. Για το λόγο αυτό το Κράτος θέλοντας να εξελίξει και να εκσυγχρονίσει τον τομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης επέβαλε μία σημαντική μεταρρύθμιση στον τρόπο οργάνωσης των οικονομικών υπηρεσιών των Δήμων. Με το Προεδρικό Διάταγμα 315/1999 (Φ.Ε.Κ. 302/30-12-1999), από την 01/01/2000 καθιερώθηκε η εφαρμογή του Διπλογραφικού Συστήματος, ενός συστήματος δηλαδή πιο ολοκληρωμένου και πιο αποτελεσματικού για την ορθή παρακολούθηση της οικονομικής διαχείρισης των Δήμων.

Τα ανωτέρω αναφερόμενα θα παρουσιαστούν στην παρούσα εργασία η οποία στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζει το θεωρητικό πλαίσιο της οικονομικής διαχείρισης των ΟΤΑ τη διάκριση των εσόδων και των εξόδων των ΟΤΑ, τη διαδικασία βεβαίωσης και είσπραξης των εσόδων , τη διαδικασία ανάληψης και εκκαθάρισης δαπανών.

Επίσης στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται η μετάβαση από το απλογραφικό στο διπλογραφικό σύστημα και παρουσιάζονται οι λόγοι που οδήγησαν στην εφαρμογή του καθώς επίσης και τα πλεονεκτήματα.

Στο δεύτερο κεφάλαιο επιχειρείται μια προσέγγιση του μαρκετινγκ και πως αυτό εφαρμόζεται στις επιχειρήσεις με την επίτευξη του μεγαλύτερου δυνατού οφέλους με το λιγότερο δυνατό κόστος και παράλληλα συλλέγοντας και απομονώνοντας τα στοιχεία από τις επιχειρήσεις τα εφαρμόζουμε σε μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς που είναι οι ΟΤΑ.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας και τα ερευνητικά ερωτήματα που προκύπτουν και που είναι τα εξής:

- 1.Με ποιο τρόπο θα αυξηθούν τα έσοδα των ΟΤΑ και θα μειωθούν τα έξοδα, χωρίς να υπάρχει ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- 2.Τι κίνητρα θα πρέπει να δοθούν στους δημότες προκειμένου να αυξηθούν τα έσοδα.

Στο τρίτο κεφάλαιο θα παρουσιαστεί η ερευνητική προσέγγιση, η οποία πραγματοποιήθηκε με τη μορφή ερωτηματολογίου που διανεμήθηκε σε κατοίκους Δήμων με κοινά χαρακτηριστικά, ώστε να εξαχθεί το συμπέρασμα του μεγέθους της αποτελεσματικής διαχείρισης των πόρων του Δήμου, καθώς και το αντίκτυπο αυτής στους πολίτες.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου με πίνακες συχνοτήτων, ραβδογράμματα και πίτες.

Τέλος θα παρουσιαστούν στο 5^ο κεφάλαιο τα συμπεράσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε, τα οποία εν σύννοψη είναι:

Οι Δημότες θεωρούν ότι καταβάλουν ακριβά δημοτικά τέλη, χωρίς να απολαμβάνουν ίδιου ύψους ανταποδοτικές και ποιοτικές υπηρεσίες. Πιστεύουν ότι η ορθότερη αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των Δήμων θα τους επέφερε σημαντικά έσοδα επίσης πιστεύουν ότι η στροφή στη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις υποδομές και τις δραστηριότητες των Δήμων θα τους επέφερε σημαντικό οικονομικό αλλά και οικολογικό όφελος και θα βοηθούσε μέγιστα στο αναπτυξιακό τους έργο.

Και παράλληλα θα παρουσιαστούν προτάσεις για μια μελλοντική έρευνα με μια Τοπική αυτοδιοίκηση που θα είναι ανοιχτή και συμμετοχή υποστηρίζοντας δράσεις και ιδέες που πηγάζουν από τους ίδιους τους πολίτες με στόχο τη διαρκεί βελτίωση των υπηρεσιών, την τοπική ανάπτυξη την υλοποίηση έργων κοινωνικής υπεραξίας καθώς και την τόνωση της τοπική επιχειρηματικότητας.

Κεφάλαιο 1^ο Η Οικονομική διαχείριση των ΟΤΑ

1. 1 Εισαγωγή

Η επικράτηση του αποκεντρωτικού διοικητικού συστήματος στη χώρα μας, κατά τα τελευταία έτη επέφερε σημαντική αναβάθμιση στο ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι αρμοδιότητες που ασκούνται πλέον από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης διευρύνθηκαν σημαντικά, ενώ νομοθετήθηκαν και τέθηκαν σε εφαρμογή νέοι κανόνες και μεταρρυθμίσεις. Αυτή η νέα Αρχιτεκτονική διαμόρφωσε κατάλληλες θεσμικές υποδομές, οι οποίες βοήθησαν στο λειτουργικό εκσυγχρονισμό των ΟΤΑ, καθώς την υιοθέτηση νέων μεθόδων και εργαλείων διοίκησης με αποτέλεσμα την παραγωγή ποιοτικότερων αποτελεσμάτων και υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Οι Δήμοι λειτουργούν ως οικονομικά αυτοτελείς οντότητες, που συστήνονται και ελέγχονται δημοσιονομικά από το κράτος, έχουν την ευθύνη για τη διοίκηση μια συγκεκριμένης εδαφικής έκτασης, η διοίκηση τους γίνεται από εκλεγμένους εκπροσώπους, ενώ διαθέτουν ακίνητη περιουσία και προσωπικό το οποίο υπάγεται απευθείας στην οντότητα.

Η οικονομική διαχείριση των ΟΤΑ στηρίζεται

- στο ΒΔ 24-9/20-10-1958¹ «περί κωδικοποίησης εις ενιαίον κείμενον Νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των δήμων και κοινοτήτων»
- στο ΒΔ 17-5/15-06-1959² «περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων»
- ΝΔ 356/1974 ΦΕΚ 90/05-04-1974³ (τεύχος Α΄) «Περί κώδικα εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων»
- Ν.3463/2006 ΦΕΚ 114/08-06-2006⁴ (τεύχος Α΄) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».

¹ ΒΔ 24-9/20-10-1958¹ «περί κωδικοποίησης εις ενιαίον κείμενον Νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των δήμων και κοινοτήτων»

² ΒΔ 17-5/15-06-1959² «περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων»

³ ΝΔ 356/1974 ΦΕΚ 90/05-04-1974³ (τεύχος Α΄) «Περί κώδικα εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων»

⁴ Ν.3463/2006 ΦΕΚ 114/08-06-2006⁴ (τεύχος Α΄) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».

Ακολούθησαν και άλλα νομοθετήματα για την οικονομική διαχείριση των ΟΤΑ με σημαντικότερο το ΠΔ 315/1999⁵ «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της εφαρμογής του κλαδικού λογιστικού σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων (ΟΤΑ Α΄ Βαθμού)».

1.2 Τα έσοδα των ΟΤΑ

Ο Δημοτικός και Κοινοτικός κώδικας (Ν.3463/2006)⁶ και το άρθρο 157 διακρίνει τα έσοδα των ΟΤΑ σε τακτικά και έκτακτα.

1.2.1 Στα τακτικά έσοδα περιλαμβάνονται :

- i. Οι θεσμοθετημένοι υπερ αυτών πόροι,
- ii. Τα εισοδήματα της κινητής και ακίνητης περιουσίας,
- iii. Τα ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα,
- iv. Φόροι τέλη, δικαιώματα και εισφορές και
- v. Τοπικά δυνητικά τέλη και εισφορές.

1.2.2 Τα έκτακτα έσοδα προέρχονται:

- i. Από δάνεια, δωρεές, κληροδοτήματα και κληρονομίες,
- ii. Από διάθεση, εκποίηση και εν γένει εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων,
- iii. Από συμμετοχή σε επιχειρησιακή δραστηριότητα,
- iv. Από κάθε είδους πρόστιμα ή άλλες διοικητικές κυρώσεις και
- v. Από κάθε άλλη πηγή

Εκτός από τη γενική διάκριση σε τακτικά και έκτακτα, τα έσοδα των ΟΤΑ κατατάσσονται με κριτήριο την προέλευση τους και τις δαπάνες που επιτρέπονται από το νόμο να καλύψουν, σε γενικά ή ανειδίκευτα και ειδικευμένα και έκτακτα.

Γενικά ή ανειδίκευτα είναι τα έσοδα τα οποία λόγω μη ύπαρξης καμίας δέσμευσης από το νόμο, μπορεί να διατίθενται για την πληρωμή κάθε είδους νόμιμης δαπάνης πχ ο φόρος των ηλεκτροδοτούμενων χώρων, το τέλος διαφήμισης κτλ.

Ειδικευμένα είναι τα έσοδα που προορίζονται από το νόμο να καλύψουν συγκεκριμένες δαπάνες όπως είναι πχ το τμήμα των ΚΑΠ που διατίθεται για την εκτέλεση έργων (ΣΑΤΑ), η εισφορά σε χρήμα των νόμων 1337/83 και 2508/97, η οποία

⁵ ΠΔ 315/1999⁵ «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της εφαρμογής του κλαδικού λογιστικού σχεδίου Δήμων και Κοινοτήτων (ΟΤΑ Α΄ Βαθμού)».

⁶ Ν.3463/2006 ΦΕΚ 114/08-06-2006⁶ (τεύχος Α΄) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων»

διατίθεται για την εκτέλεση κοινωφελών έργων στην περιοχή ένταξης και επέκτασης του σχεδίου πόλης, τα τέλη ελεγχόμενης στάθμευσης που διατίθενται για τη βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών κτλ.

Ανταποδοτικά έσοδα είναι αυτά που χρησιμοποιούνται μόνο για την κάλυψη των δαπανών που έχουν σχέση με τις υπηρεσίες, για τη λειτουργία των οποίων επιβάλλονται και εισπράττονται (τέλη καθαριότητας, ύδρευσης κτλ)⁷ (Θεοδώρου Ι., Τα έσοδα των Δήμων, 2011,σελ26-27)

Τα κυριότερα έσοδα παρατίθενται συνοπτικά παρακάτω⁸ (Λιάπη Σταύρου Θ. 2009), Το Αυτοδιοικητικό Οικονομικό Τοπίο, Έκδοση Αναβάθμιση, Αθήνα .

1. Τέλη :Χρηματική εισφορά προς το Δήμο έναντι ειδικού ανταλλάγματος. Το ύψος του είναι ανάλογο του οφέλους. Πρόκειται για τα ανταποδοτικά τέλη. Υπάρχουν δύο είδη «ανταποδοτικών» τελών . Τα ανταποδοτικά με την στενή έννοια του όρου όπως τα δυνητικά τέλη του άρθρου 25 του Ν.1828/89 και τα τέλη καθαριότητας και φωτισμού, όπου το τέλος πρέπει να είναι ευθέως ανάλογο των παρεχόμενων υπηρεσιών και τα ανταποδοτικά με την ευρεία έννοια του όρου όπου το τέλος δεν σχετίζεται ευθέως με τις παρεχόμενες υπηρεσίες, άλλα έχει γενικότερη ανταποδοτική σκοπιμότητα, όπως τα τέλη χρήσης κοινόχρηστου χώρου .

- **Το Τέλος Ακίνητης Περιουσίας**, επιβλήθηκε με το Ν. 2130/1993 (ΦΕΚ 62 / 23-04-1993 -τεύχος Α΄) επιβάλλεται υπέρ των Δήμων και Κοινοτήτων το οποίο υπολογίζεται επί της αξίας της ακίνητης περιουσίας που βρίσκεται εντός της διοικητική περιφέρειας. Ο συντελεστής του τέλους ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου από 0,0025% έως 0,0035% και είναι ενιαίος για όλη την διοικητική τους περιφέρεια.
- **Τέλος καθαριότητας**, ο συντελεστής ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ανά τετραγωνικό μέτρο επιφάνειας στεγασμένου χώρου και συνεισπράττονται από τον εκάστοτε πάροχο ηλεκτρικής ενέργειας μέσω του λογαριασμού κατανάλωσης ρεύματος και επιβαρύνει τον καταναλωτή του ηλεκτρικού ρεύματος στο όνομα του οποίου εκδίδεται ο λογαριασμός⁹ (άρθρο 4

⁷ Θεοδώρου Ι., Τα έσοδα των Δήμων, 2011,σελ26-27

⁸ Λιάπη Σταύρου Θ. (2009), Το Αυτοδιοικητικό Οικονομικό Τοπίο, Έκδοση Αναβάθμιση, Αθήνα

⁹ Άρθρο 4 παρ. 1 του Ν.25/75

παρ. 1 του Ν.25/75). Είναι ανταποδοτικό τέλος για την αντιμετώπιση των δαπανών καθαριότητας και φωτισμού των κοινόχρηστων χώρων.

- **Τέλος ύδρευσης, άρδευσης, αποχέτευσης** σύμφωνα με το άρθρο 75 του ΔΚΚ (3463/2006) στις αρμοδιότητες των Δήμων ανήκουν και η συντήρηση κατασκευή και λειτουργία αρδευτικών αντιπλημμυρικών και αποχετευτικών συστημάτων καθώς και ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων που αφορούν την ύδρευση, αποχέτευση και άρδευση. Τα δικαιώματα έχουν ανταποδοτικό χαρακτήρα και επιβάλλονται υποχρεωτικά στην περίπτωση που οι αρμοδιότητες δεν ασκούνται από την δημοτική επιχείρηση στην οποία συμμετέχουν οι Δήμοι.
- **Το Τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων** καθορίζεται με το άρθρο 13 του ΒΔ 24/9-20/10/1958, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 3 του Ν. 1080/80. Το τέλος έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα και αφορά την κατάληψη των πεζοδρομίων από εμπορεύματα και τραπεζοκαθίσματα από καταστήματα κυρίων υγειονομικού ενδιαφέροντος, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου στην αρχή του έτους. Οι ζώνες και οι τιμές των ζωνών καθορίζονται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου στο τέλος κάθε έτους, ενώ εφαρμόζονται από την αρχή του επόμενου έτους και προκειμένου να εκδοθεί η άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου θα πρέπει να καταβληθεί το αντίστοιχο τίμημα ανάλογα με τα τετραγωνικά μέτρα χρήσης.
- **Το Τέλος διαφήμισης** που εισπράττουν οι Δήμοι ρυθμίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 15,16,17 και 18 του ΒΔ 24/9-20/10/1958, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν με το Ν.2946/20001(ΦΕΚ 224/08-10-2001 τεύχος Α') «υπαίθρια διαφήμιση, συμπολιτείες Δήμων και Κοινοτήτων και άλλες διατάξεις»
- **Τέλος στάθμευσης οχημάτων** σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 79 του Ν. 3463/2006 ΔΚΚ ο προσδιορισμός και η λειτουργία των χώρων στάθμευσης οχημάτων καθώς και η τοποθέτηση και η λειτουργία μετρητών σε κοινόχρηστους χώρους ανήκουν στην αρμοδιότητα των δήμων και με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου καθορίζονται οι χώροι της ελεγχόμενης στάθμευσης ύστερα από μελέτη που έχει εκπονήσει η Τεχνική Υπηρεσία, καθώς και το κατώτατο και ανώτατο ποσό του τέλους σε ωριαία βάση. Τα τέλη στάθμευσης προσδιορίζονται και εισπράττονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 4 του Ν.

1900/90 και 45 του Ν.2218/1994 η εφαρμογή δε του συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης ρυθμίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 79 του ΔΚΚ

- **Τέλος διαμονής παρεπιδημούντων** αποδίδεται από τα κύρια ή μη τουριστικό καταλύματα ξενοδοχεία, ξενώνες, επιπλωμένα διαμερίσματα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 2160/93 (ΦΕΚ 118/ τεύχος Α'), υπολογίζεται σε ποσοστό 0,5% επί του ποσού του μισθώματος της κλίνης που καταβάλλεται , βαρύνει τον πελάτη από τον οποίο το εισπράττει υποχρεωτικά ο εκμισθωτής και το αποδίδει με δική του ευθύνη στο Δήμο¹⁰ (άρθρο 6 παρ.3 Ν.1080/80)
- **Το Τέλος επί των ακαθαρίστων εσόδων των κέντρων διασκέδασης, εστιατορίων και συναφών καταστημάτων** αποτελεί σημαντικό έσοδο των δήμων. Η απόδοση γίνεται υπέρ του Δήμου στην περιφέρεια των οποίων ισχύει το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων και ορίζεται σε ποσοστό 0,5% στα ακαθάριστα έσοδα από τα πάσης φύσεως καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος με φαγητά καφέ ποτά γλυκίσματα κέντρα διασκέδασης και εφόσον αυτά διαθέτουν τραπεζοκαθίσματα. Από 01/01/1998 ισχύουν οι ρυθμίσεις του άρθρου 20 του Ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244/04-12-1997 τεύχος Α' «Συγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκηση-Καποδίστριας) όπως καταργήθηκε από το άρθρο 62 παρ.2 του ν.4483/2017 (ΦΕΚ 107/31-7-2017 τεύχος Α') . Από 01/01/2009 το ποσοστό από 2% που ήταν αρχικά μειώθηκε στο 0,5%, με εξαίρεση τις επιχειρήσεις που λειτουργούν μέσα σε καζίνο(άρθρο 23 παρ. 2 του Ν. 3756/2009).

2. **Φόροι** :Αναγκαστική χρηματική παροχή χωρίς ειδική αντιπαροχή. Η επιβολή είναι ανάλογη της φοροδοτικής ικανότητας.

- **Φόρος ηλεκτροδοτούμενων χώρων** επιβλήθηκε υπέρ των Δήμων από 01/01/1981 με το Ν.1080/1980 (ΦΕΚ 246/ 80 τεύχος Α') ¹¹ επιβάλλεται ανα μετρητή παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Ο συντελεστής καθορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου κατά τετραγωνικό μέτρο φωτιζόμενης επιφάνειας στεγασμένου χώρου.¹²

¹⁰ άρθρο 6 παρ.3 Ν.1080/80 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινών της περί των προσόδων των ΟΤΑ νομοθεσίας και άλλων τινών συναφών διατάξεων»

¹¹ Άρθρο 10 παρ.1 του Ν. 1080/80 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινών της περί των προσόδων των ΟΤΑ νομοθεσίας και άλλων τινών συναφών διατάξεων»

¹² Θεοδώρου Ι., Τα έσοδα των Δήμων, 2011,σελ 194-195

3. Δικαιώματα: Χρηματική εισφορά έναντι ειδικού ανταλλάγματος .Δεν έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα και δεν είναι απαραίτητη η χρήση ανταλλάγματος.

- **Δικαίωμα βοσκής** οι βοσκήσιμοι τόποι, την κυριότητα , νομή ή χρήση των οποίων έχει ο Δήμος, διατίθενται στους δημότες για τη βόσκηση των ζώων τους και το περίσσευμα διατίθεται με δημοπρασία¹³ (άρθρο 5 παρ.1 ΒΔ 24/9-20/10/1958).Το δημοτικό συμβούλιο καθορίζει με απόφαση του την έκταση τις θέσεις τον τρόπο χρήσης των βοσκήσιμων εκτάσεων, τον αριθμό των μικρών και μεγάλων ζώων των οποίων επιτρέπεται η βοσκή και το δικαίωμα βοσκής.¹⁴
- **Δικαίωμα χρήσης νεκροταφείου**. Στην αρμοδιότητα των Δήμων ανήκει και η κατασκευή , συντήρηση και η λειτουργία των κοιμητηρίων και τα έσοδα που εισπράττονται είναι για την κάλυψη και τη λειτουργία τους. Ο καθορισμός των δικαιωμάτων είναι αρμοδιότητα του Δημοτικού Συμβουλίου το οποίο και αποφασίζει λαμβάνοντας υπόψη τον κοινωνικό χαρακτήρα στην υπηρεσία αυτή το πόσο τα δικαιώματα θα καλύψουν μέρος ή όλο το ποσών των δαπανών λειτουργίας.

4. Εισφορές: Χρηματική παροχή προς το Δήμο έναντι ειδικού ανταλλάγματος μεγαλύτερης αξίας. Οι εισφορές συνήθως είναι έσοδα προοριζόμενα να χρηματοδοτήσουν συγκεκριμένα έργα ή παρεμβάσεις στο χώρο από τον οποίο εισπράττονται όπως οι πολεοδομικές εισφορές και αποτελούν έσοδα ειδικευμένα στην ουσία, όπως η εισφορά επέκτασης σχεδίου πόλης ένταξης ή ένταξης στο σχέδιο πόλης ή μετατροπή εισφοράς σε γη σε χρήμα.

- **Εισφορά σε χρήμα**¹⁵ του άρθρου 9 του Ν.1337/1983 είναι χρηματικό ποσό που καταβάλλεται στους Δήμους από τους ιδιοκτήτες ακινήτων τα οποία περιλαμβάνονται σε περιοχές ένταξης ή επέκτασης σχεδίου πόλης. Τα ποσά που εισπράττονται από την εισφορά σε χρήμα διατίθενται για αναπλάσεις και μελέτες κοινόχρηστων χώρων και γενικότερο ότι έχει σχέση με πολεοδομικά θέματα και αρμοδιότητες του Δήμου.
- Η εισφορά σε χρήμα διατίθεται από τον οικείο ΟΤΑ αποκλειστικά για την εκπόνηση πολεοδομικών μελετών και την εκτέλεση βασικών κοινόχρηστων

¹³ Άρθρο 5 παρ. 1 ΒΔ 24/9-20/10/1958

¹⁴ Θεοδώρου Ι., Τα έσοδα των Δήμων, 2011,σελ 363-364

¹⁵ Άρθρο 9 Ν.1337/1983 ΦΕΚ 33/1983 τεύχος Α΄ «Επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη και σχετικές ρυθμίσεις»

πολεοδομικών έργων στην περιοχή ένταξης ή επέκτασης του πολεοδομικού σχεδίου.

5. Έσοδα από άλλες πηγές

- **Πρόστιμα από παραβάσεις ΚΟΚ.** Η επιβολή των προστίμων του ΚΟΚ από όργανα της Ελληνικής Αστυνομίας είναι έσοδο των Δήμων στην διοικητική περιφέρεια στην οποία διαπιστώθηκε η παράβαση. Το ποσό του προστίμου καταβάλλεται στην ταμειακή υπηρεσία του Δήμου με όικοθεν βεβαίωση ή στα ΕΛΤΑ. Σε περίπτωση μη καταβολής του ποσού της κλήσης, εντός των ορίων της νόμιμης προθεσμίας αυτο βεβαιώνεται στην ταμειακή υπηρεσία και εισπράττεται κατά τις διατάξεις του ΚΕΔΕ.
- **Παράβολο για την έκδοση ορισμένων αδειών** όπως είναι τα καταστήματα και οι επιχειρήσεις οι όροι των οποίων καθορίζονται από υγειονομικές διατάξεις.
- **Τέλος οικοδομικών αδειών** που επιβάλλεται σε κάθε άδεια ανέγερσης , συμπλήρωσης ή προσθήκης ή επέκτασης οικοδομών στους δήμους που έχουν σχέδιο πόλη.

6.Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ)¹⁶

Οι κεντρικοί Αυτοτελείς πόροι των ΟΤΑ θεσμοθετήθηκαν με το άρθρο 25 του Ν.1828/89 (ΦΕΚ 2/03-02-1989 τεύχος Α΄) «Αναμόρφωση φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις» και άρχισαν να αποδίδονται στους Δήμους και στις Κοινότητες από τον Ιανουάριο του 1989.

Οι πόροι αυτοί είναι «κεντρικοί μεν, διότι επιβάλλονται, βεβαιώνονται και εισπράττονται από την κεντρική διοίκηση, από την οποία στη συνέχεια κατανέμονται στους ΟΤΑ, «αυτοτελείς δε, διότι το ύψος των εσόδων που αποδίδουν εξαρτάται μόνον από τη δυναμικότητα τους και όχι από τη βούληση της κρατικής διοίκησης»¹⁷

Από τους ΚΑΠ καλύπτονται κυρίως δαπάνες μισθοδοσίας και συντήρησης και λειτουργείας κρατικών και βρεφονηπιακών σταθμών , δαπάνες επισκευής και συντήρησης σχολικών κτιρίων δαπάνες για μισθοδοσία υπαλλήλων αορίστου χρόνου που απασχολούνται στον καθαρισμό σχολικών μονάδων κτλ.

¹⁶ Άρθρο 25 του Ν.1828/89 (ΦΕΚ 2/03-02-1989 τεύχος Α΄)

¹⁷ Θεοδώρου Ιωάννης (2011), Τα έσοδα των Δήμων, Δ΄ Έκδοση ίδιου σελ. 31

1.3 Βεβαίωση και Είσπραξη των εσόδων

Κατά το άρθρο 3 του ΒΔ 17/5-15/6/1959 « βεβαίωση εσόδου νοείται η κατά τους κείμενους νόμους παρά των αρμοδίων αρχών ή υπηρεσιών και οργάνων των Δήμων ή Κοινοτήτων εκκαθάρισης απαιτήσεως τινός των Δήμων ή Κοινοτήτων και ο προσδιορισμός αυτής, του προσώπου του οφειλέτου, του είδους του εσόδου και της αιτίας δι'ην οφείλεται»

Ο ανωτέρω ορισμός αντιστοιχεί στη «βεβαίωση υπό ευρεία έννοια», σε εκείνη δηλαδή τη μορφή βεβαίωσης που συνίσταται στην κατάρτιση του οικείου χρηματικού καταλόγου. Εκτός της μορφής αυτής, με τον όρο «βεβαίωση εσόδου» νοούνται ακόμη η ταμειακή βεβαίωση ή βεβαίωση υπό στενή έννοια και η βεβαίωση υπό την έννοια της εκδόσεως ατομικής κατατοπιστικής πράξης (Θεοδώρου Ιωάννης (2011), Τα έσοδα των Δήμων, Δ' Έκδοση ιδίου σελ. 395)

Η βεβαίωση υπό ευρύτερη έννοια συντελείται με την πράξη του Δημάρχου ή άλλου αρμόδιου οργάνου με την οποία καταλογίζεται ορισμένου χρηματικό ποσό (φόρος, τέλος . πρόστιμο κτλ) σε βάρος συγκεκριμένου προσώπου. Η πράξη αυτή, μετά την οριστικοποίηση της (δηλαδή μετά την πάροδο της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής, ένστασης κτλ) αποτελεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του ΒΔ 17/5/15/6/1959 νόμιμο τίτλο βεβαίωσης βάσει του οποίου διενεργείται στη συνέχεια η βεβαίωση υπό ευρεία έννοια δηλαδή η σύνταξη του χρηματικού καταλόγου.

Η βεβαίωση υπό ευρεία έννοια υλοποιείται με τη σύνταξη του οικείου χρηματικού καταλόγου και συνίσταται στην εκκαθάριση του εισπρακτέου ποσού βάσει του τίτλου βεβαίωσης που έχει στη διάθεση της η βεβαιωτική αρχή (άρθρο 4 παρ. 2 του ΒΔ 17/5-15-6-1959).

Οίκοθεν βεβαίωση¹⁸ είναι η βεβαίωση ενός εσόδου κατά το οποίο ο ενδιαφερόμενος προσέρχεται στο Δήμο με δική του βούληση προκειμένου να γίνει η αποπληρωμή του όπως για παράδειγμα ένα πρόστιμο της τροχαίας, μια οφειλή δηλαδή που είναι γνωστή στον υπόχρεο. Κατά την οίκοθεν βεβαίωση γίνεται ταυτόχρονα και η είσπραξη του ποσού από τους εισπράκτορες της ταμιακής υπηρεσίας(άρθρο 5 και 53 του ΒΔ 17/5-15-6-1959, άρθρο 54 παρ. 2 ΠΔ 16/1989)

¹⁸ Άρθρο 5 και 53 του ΒΔ 17-5/15-06-1959 «περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων»

Βεβαίωση υπό στενή έννοια είναι η ταμειακή βεβαίωση, η εμφάνιση δηλαδή των βεβαιωμένων υπό ευρεία έννοια εσόδων στα τηρούμενα από την αρμόδια ταμειακή υπηρεσία βιβλία και στοιχεία. Η βεβαίωση υπό στενή έννοια συντελείται με την έκδοση του τριπλοτύπου αποδεικτικού παραλαβής του χρηματικού καταλόγου και την καταχώρηση του στο βιβλίο εισπρακτέων εσόδων του ταμείου (άρθρο 4 παρ.6,52 παρ.1 και 67 του ΒΔ 17/5-15-6-1959, άρθρο 61 παρ. 2 ΠΔ 16/1989)

Οι οφειλέτες των Δήμων λαμβάνουν γνώση του χρέους τους με ατομική ειδοποίηση, η οποία αποστέλλεται σε αυτούς από το δημοτικό ταμείο, μέσα σε ένα μήνα από την ημέρα κατά την οποία ο χρηματικός κατάλογος βεβαιώθηκε στο ταμείο (άρθρο 41 ΝΔ 4260/62, άρθρο 4 παρ. 1 ΝΔ 356/74).

1.4 Ο Προϋπολογισμός και οι δαπάνες των ΟΤΑ

Προϋπολογισμός είναι η πράξη του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία προσδιορίζονται τα έσοδα και τα έξοδα του Δήμου για κάθε οικονομικό έτος άρθρο 155 Ν.3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» και την παρ. 1 ΒΔ 17/5-15-06-1959¹⁹

Ο Δημοτικός και Κοινοτικός κώδικας (Ν.3463/2006)²⁰ και το άρθρο 158 διακρίνει τις δαπάνες των ΟΤΑ σε υποχρεωτικές και προαιρετικές.

Υποχρεωτικές δαπάνες είναι:

α) Τα έξοδα παράστασης, η αποζημίωση των συμβούλων για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου και της δημορχιακής επιτροπής, καθώς και τα έξοδα κίνησης των προέδρων των τοπικών συμβουλίων.

β) Οι κάθε είδους αποδοχές του προσωπικού, περιλαμβανομένων και των κατ' αποκοπή εξόδων κίνησης.

γ) Οι παροχές σε είδος για την προστασία των εργαζομένων

δ) η γραφικά ύλη, τα έντυπα και τα βιβλία των υπηρεσιών, κάθε είδους καύσιμο και ελαιολιπαντικό τα ανταλλακτικά και η συντήρηση των μηχανημάτων και των οχημάτων, η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και ύδρευσης καθώς και τα τέλη ταχυδρομικών και τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.

¹⁹ ΒΔ 17-5/15-06-1959¹⁹ «περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων»

²⁰ Άρθρο 158 του Ν.3463/2006 ΦΕΚ 114/08-06-2006²⁰ (τεύχος Α') «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων»

ε) Τα μισθώματα των ακινήτων που χρησιμοποιούνται για τις δημοτικές και κοινοτικές υπηρεσίες

στ) τα έξοδα βεβαίωσης και είσπραξης

ζ) το τοκοχρεωλύσια των δανείων

η) τα έξοδα υποχρεωτικής από το νόμο ασφάλισης των οχημάτων και τελών κυκλοφορίας και διοδίων

θ) οι ετήσιες εισφορές υπέρ των συνδέσμων Δήμων και Κοινοτήτων

ι) οι δαπάνες υλοποίησης των συμβάσεων διαδημοτικής συνεργασίας και των προγραμματικών συμβάσεων

ια) οι επιχορηγήσεις των ιδρυμάτων και των νομικών προσώπων που ιδρύει κάθε Δήμος ή Κοινότητα, ως το ποσό που αναγράφεται στην οικεία συστατική πράξη

ιβ) οι δαπάνες για την εκτέλεση των τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων και για την εξόφληση των εκκαθαρισμένων, σύμφωνα με το διατακτικό τους, οφειλών.

ιγ) οι εισφορές που επιβάλλονται με ειδικό νόμο

ιδ) τα ποσά για την καταβολή των προνοιακών επιδομάτων και η προμήθεια υλικών και τροφίμων για την άσκηση της αρμοδιότητας κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης

ιε) οι δαπάνες που προκύπτουν από την εκτέλεση των διετών προγραμμάτων δράσης των κοινωφελών επιχειρήσεων.

ιστ) οι δαπάνες που απορρέουν από συμβάσεις ανάθεσης εκτέλεσης έργων, εργασιών, προμηθειών, υπηρεσιών και μελετών

ιζ) τα υλικά και το κόστος επισκευής βλαβών στο οδικό δίκτυο και στο δίκτυο, ύδρευσης, αποχέτευσης και ηλεκτροφωτισμού, η επισκευή του εξοπλισμού των σχολείων, των παιδικών χαρών και η εν γένει συντήρηση αυτών, καθώς και οι δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος και την πολιτική προστασία.

Προαιρετικές είναι οι δαπάνες που αφορούν την διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων, εθνικών εορτών, φιλοξενίες, δεξιώσεις οι οποίες δαπάνες λαμβάνονται ύστερα από απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής.

1.5 Η διαδικασία ανάληψης, εκκαθάρισης και εντολή δαπανών

Από 01/01/2011 εφαρμόζεται η διαδικασία ανάληψης δαπάνης στους Δήμους όπως ορίζεται από τις διατάξεις του ΠΔ 113/2010²¹ «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες» (ΦΕΚ 194/22-11-2010 τεύχος Α΄)

Ανάληψη υποχρέωσης είναι η διοικητική πράξη με την οποία γεννάται ή βεβαιώνεται υποχρέωση του δημοσίου ή των λοιπών φορέων της γενικής έναντι τρίτων αποφασίζεται δηλαδή (εγκρίνεται) η πραγματοποίηση ορισμένης δαπάνης και διατίθεται (δεσμεύεται) η αναγκαία πίστωση για την πληρωμή της (ΕΣ Τμ. VII 114/2010, Εγκ. Υπουργ. Οικονομικών 2/45535/0026/2013. Οι διατάκτες²² στους Δήμους κατά την έννοια της παρ.1 του Ν.4270/2014 είναι το Δημοτικό Συμβούλιο, η Οικονομική Επιτροπή και ο Δήμαρχος, κατά περίπτωση, το έγγραφο όμως της ανάληψης υποχρέωσης υπογράφεται πάντα από το Δήμαρχο ή τον αντιδήμαρχο του οποίου του έχει μεταβιβασθεί η σχετική αρμοδιότητα²³ (άρθρο 59 παρ.1 Ν.3852/2010).

Η ανάληψη υποχρέωσης είναι το πρώτο στάδιο της διαδικασίας η οποία ακολουθείται για την πραγματοποίηση οποιασδήποτε δαπάνης του δημοσίου των ΝΠΔΔ και των ΟΤΑ. Ακολουθούν οι διαδικασίες τις εκκαθάρισης η εντολή και η πληρωμή της δαπάνης.

Η Εκκαθάριση δαπανών σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ΒΔ 17/5-15/6/1959 νοείται η πράξη της αναγνώρισης της οφειλής του Δήμου ως νομίμως αναληφθείσα και υφισταμένη και προσδιορίζεται το ποσό αυτής.

Η εκκαθάριση της δαπάνης συνίσταται ειδικότερα στην επαλήθευση της προηγούμενης ανάληψης της δαπάνης κατά τις διατάξεις του ΠΔ 113/2010 και στον έλεγχο νομιμότητας και της πληρότητας των δικαιολογητικών που ορίζει ο νόμος για

²¹ ΠΔ 113/2010 (ΦΕΚ 194/22-11-2010 τεύχος Α΄ «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες.

²² Άρθρο 65 παρ. 1 του Ν. 4270/2014 (ΦΕΚ 143/28.06.2014 τεύχος Α΄): Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις

²³ Άρθρο 59 παρ.1 του Ν.3852/2010 ΦΕΚ 87/07-06-2010 τεύχος Α΄ «Νέα αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και αποκεντρωμένης διοίκησης -Πρόγραμμα Καλλικράτης»

κάθε κατηγορία δαπάνης και στον προσδιορισμό της απαίτησης του δικαιούχου. Η εκκαθάριση των δαπανών είναι αρμοδιότητα του Δημάρχου²⁴

Μετά την εκκαθάριση της δαπάνης ακολουθεί η έκδοση χρηματικού εντάλματος πληρωμής²⁵. Χρηματικό ένταλμα πληρωμής είναι η διοικητική πράξη, με την οποία εντέλλεται το αρμόδιο ταμείο να πληρώσει ορισμένο έξοδο του Δήμου και επισυνάπτονται όλα τα δικαιολογητικά που είναι απαραίτητα για να προσδιοριστεί η βασιμότητα και το ύψος της απαίτησης του δικαιούχου²⁶.

Οι δαπάνες των ΟΤΑ πληρώνονται από το Δημοτικό Ταμείο με βάση νόμιμους τίτλους πληρωμής²⁷. Τα χρηματικά εντάλματα που εκδίδονται για τις πληρωμές των δαπανών παραδίδονται στο ταμείο του Δήμου. Ο Δημοτικός Ταμίας ενεργεί με προσωπική του ευθύνη τον έλεγχο των χρηματικών ενταλμάτων και των δικαιολογητικών και ύστερα προβαίνει στην πληρωμή αυτών²⁸.

2. Λογιστικά συστήματα

2.1 Απλογραφικό Σύστημα

Οι ΟΤΑ είχαν καθιερώσει να τηρούν το δημόσιο λογιστικό, που σημαίνει την εφαρμογή του απλογραφικού συστήματος, την απλή καταγραφή των οικονομικών γεγονότων. Το απλογραφικό σύστημα δεν ήταν ικανό για μια συστηματική λογιστική παρακολούθηση των ΟΤΑ, αφού αφορούσε κυρίως εργαλείο ταμειακής διαχείρισης, δε διέθετε τις δυνατότητες μια ολοκληρωμένης λογιστικής παρακολούθησης, ούτε μπορούσε να ανταπεξέλθει στις αυξανόμενες απαιτήσεις για την ορθή παρακολούθηση των οικονομικών των Δήμων.

Το βασικότερο μειονέκτημα της απλογραφικής μεθόδου (ταμειακή βάση) είναι ότι εστιάζει στα έσοδα και τα έξοδα του ΟΤΑ και όταν αυτά πληρώνονται ή εισπράττονται με αποτέλεσμα να έχουμε πληροφορίες οικονομικά υστερημένες. Επίσης δεν έχουμε την καταγραφή της πάγιας περιουσίας, οπότε δεν έχουμε σωστό υπολογισμό

²⁴ Άρθρο 20 παρ. 2 ΒΔ 17/5-15/6/1959 «περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων»

²⁵ Άρθρο 23 παρ.1 ΒΔ 17/5-15/6/1959 «περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων»

²⁶ Άρθρο 25 του ΒΔ17/5-15/6/1959 «περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων»

²⁷ Άρθρο 60 παρ.2 του ΒΔ17/5-15/6/1959 «περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων»

²⁸ Άρθρο 60 παρ.3 του ΒΔ17/5-15/6/1959 «περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων»

του ενεργητικού και του παθητικών των οικονομικών οντοτήτων. Οι αποσβέσεις που αποτελούν μεγάλο έξοδο των ΟΤΑ δεν μπορούσαν να υπολογιστούν.

Οι λόγοι που επέβαλαν την μετάβαση από το απλογραφικό στο διπλογραφικό σύστημα παρακολούθησης ήταν οι εξής²⁹:

1. Το δημόσιο λογιστικό παρακολουθεί τα έσοδα και τα έξοδα με απλό τρόπο.
2. Με το απλογραφικό σύστημα δεν μπορεί υπήρχε μια ξεκάθαρη εικόνα για την περιουσιακή κατάσταση του Δήμου ακίνητη περιουσία ρευστά διαθέσιμα , τις υποχρεώσεις του απέναντι σε τρίτους και τις απαιτήσεις από τρίτους.
3. Δεν είναι σε θέση να διαμορφώσει ένα ταμειακό πρόγραμμα ροών του Δήμου, τέτοιο που να παρέχει την ευχέρεια στη διοίκηση, να προγραμματίσει το ύψος των επενδύσεων και των έργων που θα πραγματοποιήσει μέσα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα .
4. Ο ισολογισμός αποδίδει την συνολική οικονομική κατάσταση μια οντότητας γεγονός που δεν μπορούσε να εκπληρώσει το δημόσιο λογιστικό.
5. Δεν μπορούσε να προσδιοριστεί με ακρίβεια το κόστος των υπηρεσιών και ποια ήταν τα αποτελέσματα του έργου που υλοποίησε η δημοτική αρχή.

2.2 Διπλογραφικό Σύστημα

Η εφαρμογή του ΠΔ 315/1999 ξεκίνησε υποχρεωτικά από τις 1-1-2000 με το διπλογραφικό σύστημα, από τους ΟΤΑ Α΄ βαθμού σε δήμους με πληθυσμό άνω των 5000 κατοίκων ή με έσοδα άνω των 500 εκατομμυρίων δραχμών, διότι το προηγούμενο διαχειριστικό σύστημα, Απλογραφικό δεν ήταν ικανό να καλύψει τις ελλείψεις και τις ανάγκες τις οικονομικής διαχείρισης των ΟΤΑ.

Τα πλεονεκτήματα που προέκυψαν από την εφαρμογή του Διπλογραφικού είναι τα εξής³⁰:

1. Η παροχή ορθών οικονομικών στοιχείων και πληροφοριών στην διοίκηση των ΟΤΑ.

²⁹ Γιαννάκης Π.(2020), Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα –ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων , Σημειώσεις ΕΚΔΔΑ, Αθήνα

³⁰ Γιαννάκης Π.(2020), Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα –ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων , Σημειώσεις ΕΚΔΔΑ, Αθήνα

2. Η σύνταξη και δημοσίευση των οικονομικών καταστάσεων (Ισολογισμός και Αποτελέσματα Χρήσεως) οι οποίες απεικονίζουν την πραγματική κατάσταση του Δήμου και δίνει και την δυνατότητα σύγκρισης δημοσιευμένων στοιχείων.
3. Η παρακολούθηση του κόστους των υπηρεσιών του Δήμου με την εφαρμογή της αναλυτική λογιστικής.
4. Σύγχρονες μέθοδοι εφαρμογής της λογιστικής και οικονομικής δραστηριότητας μέσω πληροφοριακών συστημάτων.
5. Σωστός προγραμματισμός στις εισπράξεις και τις πληρωμές.
6. Καλύτερη λογιστική και διαχειριστική οργάνωση και μείωση του λειτουργικού κόστους.
7. Πλήρη διαφάνεια στο διαχειριστικό σύστημα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

2.3. Διαφορές μεταξύ απλογραφικού και διπλογραφικού συστήματος

1. Υπάρχει χρονική υστέρηση ανάμεσα στις λογιστικές εγγραφές του απλογραφικού και διπλογραφικού συστήματος. Με το απλογραφικό έχουμε λογιστική εγγραφή με την ενταλματοποίηση ή την είσπραξη, ενώ με το διπλογραφικό έχουμε δύο εγγραφές η πρώτη με την λήψη του παραστατικού και η δεύτερη με την πληρωμή του.
2. Στο διπλογραφικό ή κίνηση των λογαριασμών γίνεται με χρεοπίστωση , ενώ στο απλογραφικό οι λογαριασμοί των εσόδων εξόδων αυξάνονται
3. Το ταμείο δεν εμφανίζεται στο απλογραφικό σύστημα ενώ στο διπλογραφικό εμφανίζεται στο λογαριασμό 38
4. Στο διπλογραφικό σύστημα μπορεί να παρακολουθείται κάθε οικονομική δραστηριότητα του Δήμου μέσα σε ένα ενιαίο λογιστικό κύκλωμα, ενώ στο απλογραφικό απαιτείται πλήθος βιβλίων που δεν συνδέονται μεταξύ τους.
5. Στο διπλογραφικό έχουμε την εξαγωγή του ετήσιου αποτελέσματος, κάτι που δεν συμβαίνει στο απλογραφικό .
6. Η περιουσιακή κατάσταση της οντότητας παρουσιάζεται με λεπτομέρεια στο διπλογραφικό σύστημα, ενώ στο απλογραφικό απαιτεί ξεχωριστά βιβλία τα οποία δεν συνδέονται με την οικονομική διαχείριση.

7. Τα έσοδα και τα έξοδα αντιμετωπίζονται από το διπλογραφικό σύστημα με διαφορετικό τρόπο. Παρουσιάζονται μέσα στην οικονομική χρήση που υλοποιήθηκαν χωρίς να υπολογίζεται αν έχουν πληρωθεί ή εισπραχθεί.
8. Το διπλογραφικό είναι αξιόπιστο, αφού με το σύστημα της χρεοπίστωσης υπάρχει δυνατότητα του ελέγχου.

2.4. Παράγοντες που επηρεάζουν τη μετάβαση στο διπλογραφικό σύστημα

Οι παράγοντες που επιδρούν στη διαδικασία μετάβασης από το δημόσιο λογιστικό στο διπλογραφικό σύστημα παρακολούθησης είναι οι εξής³¹:

1. Σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο το λογιστικό των ΟΤΑ λειτουργεί ταυτόχρονα και παράλληλα με το διπλογραφικό σύστημα. Η παρακολούθηση του προϋπολογισμού γίνεται και διπλογραφικά με τους λογαριασμούς τάξεως. Η συνύπαρξη των δύο λογιστικών συστημάτων με άγνωστο χρονικό ορίζοντα, βοηθάει στο να υπάρχει μια ομαλή μετάβαση στο διπλογραφικό και να μην υπάρχει σύγχυση στις οικονομικές υπηρεσίες.
2. Η κατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού που απασχολείται στις οικονομικές υπηρεσίες, δεν έχει την ανάλογη εμπειρία στην εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος, αφού επικεντρώνεται στην εφαρμογή του απλογραφικού συστήματος με αποτέλεσμα να υστερούν οι οικονομικές υπηρεσίες. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να δοθούν όλα εκείνα τα κίνητρα προκειμένου το προσωπικό να καταρτιστεί σωστά με διάφορα επιμορφωτικά προγράμματα, ίσως νέες προσλήψεις με εξειδικευμένο προσωπικό γιατί η αποτελεσματική διαχείριση και εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος είναι η αρχή και το τέλος της σωστής λειτουργίας των οικονομικών υπηρεσιών.
3. Η κατάλληλη ύπαρξη μηχανογραφικού συστήματος που θα είναι ικανό να παρατηρεί την πορεία των οικονομικών εξελίξεων.
Η ύπαρξη μηχανογράφησης στις προμήθειες για την καταχώρηση των αναλαμβανόμενων υποχρεώσεων και των τιμολογίων είναι απαραίτητο ώστε οι καταχωρήσεις να ενημερώνουν το διπλογραφικό.

³¹ ΕΕΤΑΑ (2000) Οδηγός για την εφαρμογή του του διπλογραφικού συστήματος στους Δήμους, Αθήνα, Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Το τμήμα των προσόδων και του ταμείου είναι αλληλένδετα συνδεδεμένα μεταξύ τους και η μηχανοργάνωσή καθορίζει στην αυτόματη ενημέρωση του διπλογραφικού. Τα έσοδα χρεώνουν τους δημότες (βεβαιώνουν) και το ταμείο με την είσπραξη των οφειλών τους ξεχρεώνει (πιστώνει). Ο προϋπολογισμός ενημερώνεται από το ταμείο με τα πληρωθέντα και ταυτόχρονα γίνεται η πληρωμή των προμηθευτών.

Ιδιαίτερα για τους Δήμους με υποχρέωση τήρησης Αναλυτικής Λογιστικής, η μηχανοργάνωση των αποθηκών αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την εφαρμογή της Αναλυτικής Λογιστικής.

4. Το μέγεθος του Δήμου είναι αυτό που παίζει σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος διαφορετικά αντιμετωπίζει ένα μεγάλος Δήμος με υποκαταστήματα, σημαντικό σε μέγεθος προϋπολογισμό και μεγάλη διάρθρωση υπηρεσιών από ένα μικρό δήμο με λίγο πληθυσμό περιορισμένο προϋπολογισμό και λίγες διευθύνσεις και φυσικά δεν θα έχει τον όγκο των συναλλαγών και των προβλημάτων ενός μεγάλου Δήμου.
5. Το επίπεδο τήρησης των διαδικασιών στην αλυσίδα των οικονομικών υπηρεσιών. Η λειτουργία των οικονομικών υπηρεσιών απαιτεί την τήρηση διαδικασιών που έχουν σχέση με τον έλεγχο της νομιμότητας των δαπανών και με την διαδικασία ελέγχου που σε ορισμένους Δήμους λόγω της έλλειψης των υπαλλήλων δεν γίνονται ολοκληρωτικά. Σημαντικό ρόλο παίζει η τήρηση των διαδικασιών αν π.χ. η παρακολούθηση του προϋπολογισμού γίνεται με διπλογραφικές εγγραφές, εάν όμως ο Δήμος δεν τηρεί ορθά τη διαδικασία ανάληψης δαπάνης δεν θα αποτυπώνεται στον προϋπολογισμό το κομμάτι της παρακολούθησης με διπλογραφικό τρόπο. Η σωστή λειτουργία του του λογιστικού των ΟΤΑ αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στην γρήγορη και αποτελεσματική μετάβαση στο διπλογραφικό σύστημα. Η καταχώρηση παραστατικού ενός προμηθευτή είναι βασικός όρος λογιστικής λειτουργίας στο διπλογραφικό σύστημα και δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στους Δήμους που δεν μπορούν να συγκεντρώσουν τα παραστατικά εγκαίρως και να τα καταχωρήσουν.
6. Ένας άλλος παράγοντας που επιδρά σημαντικά στη μετάβαση στο διπλογραφικό σύστημα είναι η ύπαρξη ταμειακής υπηρεσίας, αν δεν υπάρχει ταμείο δεν

μπορούν να παρουσιάζονται λογιστικά οι ταμειακές εγγραφές εισπράξεις - πληρωμές.

7. Η λειτουργία οργανωμένης αποθήκης. Ο τρόπος που επιδρά η λειτουργία οργανωμένης αποθήκης στη διαδικασία υλοποίησης της εφαρμογής του διπλογραφικού είναι διπλός α) ο ουσιαστικό λόγος ύπαρξης της αποθήκης, αφορά στην παρακολούθηση των αποθεμάτων σαν βασικό στοιχείο για τη διαμόρφωση του κόστους και κατ' επέκταση των οικονομικών αποτελεσμάτων του Δήμου. Δεν μπορούμε να μιλάμε για λειτουργία αναλυτικής λογιστικής δίχως την άρτια και ολοκληρωμένη λειτουργία της αποθήκης β) επιπλέον η αποθήκη λειτουργεί και για τη μηχανογραφική σύνδεση των εγγραφών του λογιστικού των ΟΤΑ με το διπλογραφικό.

Κεφάλαιο 2ο Στρατηγική αποτελεσματικής διαχείρισης των εσόδων και εξόδων των ΟΤΑ

2.1 Ορισμός του Μάρκετινγκ- Μια γενική προσέγγιση

Το μάρκετινγκ έχει να κάνει με πελάτες, περισσότερο από κάθε άλλη επιχειρηματική λειτουργία και σχετίζεται με τη διαχείριση κερδοφόρων πελατειακών σχέσεων.

Ο στόχος του μάρκετινγκ είναι διπλός πρώτον να προσελκύσει νέους πελάτες με την υπόσχεση ύψιστης αξίας και να διατηρεί και να αυξήσει τους υπάρχοντες πελάτες παρέχοντας τους ικανοποίηση.

Το μάρκετινγκ σήμερα θα πρέπει να γίνει αντιληπτό με την έννοια της ικανοποίησης των αναγκών των πελατών.

Ένα απλό μοντέλο της διαδικασίας μάρκετινγκ θα πρέπει να περιλαμβάνει :

- Την κατανόηση της αγοράς των αναγκών και των επιθυμιών των πελατών
- Το σχεδιασμό μιας πελατοκεντρικής στρατηγικής μάρκετινγκ
- Δημιουργία ενός ολοκληρωμένου προγράμματος μάρκετινγκ που παρέχει εξαιρετική αξία
- Ανάπτυξη αποδοτικών σχέσεων και δημιουργία ικανοποίησης για τους πελάτες
- Δέσμευση αξίας από τους πελάτες για τη δημιουργία κερδών και ποιότητας πελατών.

Συνεπώς το μάρκετινγκ είναι η διαδικασία κατά την οποία οι εταιρείες δημιουργούν αξία για τους πελάτες και διατηρούν σχέσεις με αυτούς, με αντάλλαγμα τη δέσμευση αξίας από τους πελάτες.

Ένας άλλος απλός ορισμός του μάρκετινγκ είναι αυτός που ορίζει το Μάρκετινγκ ως τη διαδικασία που συνδυάζει τα μέσα της επιχείρησης με τις ανάγκες του καταναλωτή. Με άλλα λόγια, το μάρκετινγκ ασχολείται με την ικανοποίηση των αναγκών του καταναλωτή, με ταυτόχρονη επίτευξη των στόχων της επιχείρησης, κατευθύνει τα μέσα της επιχείρησης και επιβεβαιώνει συνεχώς ότι ο καταναλωτής είναι ικανοποιημένος. Η ιδέα της ικανοποίησης του καταναλωτή είναι το βασικότερο σύμβολο πίστης του Μάρκετινγκ.³²

³² Κώστας Τζωρτζάκης, Αλεξία Τζωρτζάκη «Μάρκετινγκ, η Ελληνική Προσέγγιση, Εκδόσεις, Rosili,1996, σελ.46

2.2 Η εφαρμογή του μάρκετινγκ στους ΟΤΑ

Οι οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποτελούν μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς και σύμφωνα με το άρθρο 102 του συντάγματος τους ανατίθεται η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, λειτουργούν ως ανεξάρτητες οικονομικές οντότητες και ελέγχονται δημοσιονομικά από το κράτος, ωστόσο κάποια από τα έσοδα τους και τις δαπάνες τους καλύπτονται από τον κρατικό προϋπολογισμό. Σε αντίθεση με τους κερδοσκοπικούς οργανισμούς που ο στόχος τους είναι το κέρδος οι ΟΤΑ ανήκουν στην κατηγορία που αντιπροσωπεύουν σημαντικό μέρος της οικονομίας της χώρα μας και συμβάλουν στην ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας προσπαθώντας τα βελτιώσουν το επίπεδο ποιότητας της ζωής των δημοτών και τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Ανάμεσα στις αρμοδιότητες των ΟΤΑ είναι και η ευθύνη που έχουν αναλάβει προκειμένου να ανταπεξέρθουν στην κάλυψη των αναγκών των τοπικών τους υποθέσεων με τον καλύτερο και αποδοτικότερο τρόπο. Να προγραμματίζουν και να εκτελούν έργα και να παρέχουν ποιοτικές υπηρεσίες σε τομείς όπως η καθαριότητα, οι κοινόχρηστοι χώροι, οδοί, πλατείες, πάρκα, πεζοδρόμια, αθλητικές εγκαταστάσεις αλλά και σε τομείς όπως η πρόνοια, τα δημοτολόγια, οι βιβλιοθήκες, θέατρα.

Ο στόχος των μη κερδοσκοπικών οργανισμών είναι διαφορετικός από την επίτευξη του κέρδους. Η λειτουργία τους έχει να κάνει συνήθως, με την παροχή υπηρεσιών, χωρίς να υπάρχει η έννοια του κέρδους, ενώ η αξιολόγηση τους γίνεται συνήθως με την ποσότητα και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Υπάρχει έλλειψη ανταγωνισμού και αδυναμία καθορισμού των πελατών τους.

Οι ΟΤΑ, όπως αναφέρθηκε παραπάνω χρηματοδοτούνται κατά ένα μεγάλο ποσοστό από τον κρατικό προϋπολογισμό και δεν αναμένουν κάποια οικονομική απολαβή ως ωφέλεια ανάλογη της προσφοράς τους. Υπάρχουν περιορισμοί στη στρατηγική και δεν υπάρχουν ξεκάθαροι στόχοι και η διοίκηση των οργανισμών δεν έχει μεγάλη ευελιξία για να προχωρήσει σε μεγάλες αλλαγές.

Ωστόσο το θεσμικό πλαίσιο των ΟΤΑ δίνει ώθηση στην επιχειρηματική δραστηριότητα των ΟΤΑ και ενθαρρύνει την επιδίωξη κερδών καθορίζοντας και το ποσοστό και τον τρόπο διάθεσης στους συμμετέχοντες.

Επομένως ο ρόλος του μάρκετινγκ είναι αναγκαίος και χρήσιμος και για τους μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, όπως είναι οι ΟΤΑ οι οποίοι προσπαθούν να συνδυάζουν

την επιχειρηματική δραστηριότητα με το κοινωνικό έργο μέσα από το σύνολο των αρμοδιοτήτων που καλούνται να εφαρμόσουν.

Σημαντικές αρμοδιότητες όπως αυτές αποτυπώνονται από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν.3463/2006 /τ.Α´114) αναφέρονται στους εξής τομείς:

1. Ανάπτυξη
2. Περιβάλλον
3. Ποιότητα Ζωής και εύρυθμη Λειτουργία
4. Απασχόληση
5. Κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη
6. Πολιτική Προστασία
7. Αγροτική ανάπτυξη -κτηνοτροφία-αλιεία

Υπάρχουν όμως και αρμοδιότητες κρατικού χαρακτήρα όπως είναι:

1. Η τήρηση του Δημοτολογίου και μητρώου αρρένων
2. Η τήρηση ληξιαρχικών βιβλίων
3. Χορήγηση άδεια μόνιμου κατοίκου
4. Χορήγηση, ανάκληση αφαίρεση αδειών εγκατάστασης των καταστημάτων και επιχειρήσεων(υγειονομικού ενδιαφέροντος , κινηματογράφων, θεάτρων παιδότοπων ψυχαγωγικών παιγνίων).
5. Χορήγηση αδειών υπαίθριας διαφήμισης
6. Περίπτερα τσιγάρα κυλικεία εντός ΟΤΑ
7. Χορήγηση άδειας μουσικής
8. Χορήγηση άδειας κυκλοφορίας ζώηλατου οχήματος
9. Λειτουργία Κυριακάτικων Αγορών και χορήγηση άδειας συμμετοχής.

Αναλύοντας επιγραμματικά ορισμένες από τις αρμοδιότητες των ΟΤΑ κρίνεται αναγκαία η εφαρμογή του μάρκετινγκ, ώστε να εξασφαλιστεί η οικονομική βιωσιμότητα, ωστόσο η παραδοσιακή δημόσια διοίκηση είναι συγκεντρωτική, γραφειοκρατική, δίνει έμφαση στην τήρηση των διαδικασιών. Το νομοθετικό πλαίσιο στη χώρα μας και ειδικότερα στους ΟΤΑ είναι πολύπλοκο και δέχεται συνεχώς αλλαγές με αποτέλεσμα να αποτελεί τροχοπέδη στον τρόπο λειτουργίας των οργανισμών. Με όλα τα παραπάνω εμπόδια οι διοικήσεις των ΟΤΑ δεν είναι εύκολο να χρησιμοποιήσουν τη μέθοδο του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις παράγουν ένα προϊόν το οποίο προσφέρεται σε κάποια τιμή η οποία περιλαμβάνει κέρδος , και μέχρι να φράσει στο ράφι από όπου θα το αναζητήσει ο καταναλωτής περνάει από το

στάδιο της διανομής και της προώθησης. Η διαφορά με τους ΟΤΑ είναι ότι παρέχουν υπηρεσίες, για τις οποίες ο πολίτης δεν μπορεί να απευθυνθεί σε εναλλακτικό προμηθευτή για να τις αναζητήσει, δεν είναι εύκολο να κοστολογηθεί η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας και δεν υπάρχει η ανάγκη της προώθησης της.

Για όλους τους παραπάνω λόγους θα πρέπει να γίνει μια αναφορά και στο εσωτερικό μάρκετινγκ που είναι ο προσανατολισμός και η υποκίνηση των υπαλλήλων που έρχονται σε επαφή με πελάτες, καθώς και υποστήριξη ατόμων στην παροχή υπηρεσιών, ώστε να εργάζονται ομαδικά με στόχο την ικανοποίηση των πελατών με ενδιαφέρον και ταχύτητα. Για να πραγματοποιηθεί αυτό θα πρέπει όλοι οι υπάλληλοι μέσα από τη μελέτη, τη χρησιμοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας και τη συνεχή εκπαίδευση, να κατανοήσουν ότι στόχος τους είναι η καλύτερη εξυπηρέτηση του δημότη με ταχύτητα, με το μικρότερο δυνατό κόστος, λιγότερο χρήμα και χρόνο για την διεκπεραίωση της υπόθεσης.

Κεφάλαιο 3^ο Μεθοδολογία Έρευνας

3.1 Είδος Έρευνας

Η παρούσα ερευνητική εργασία έχει ως σκοπό τη μελέτη και τη διερεύνηση της φύσης των εσόδων και των εξόδων των ΟΤΑ στα πλαίσια του Δημόσιου Λογιστικού.

Τα ερευνητικά ερωτήματα που προκύπτουν είναι τα εξής:

1. Με ποιο τρόπο θα αυξηθούν τα έσοδα των ΟΤΑ και θα μειωθούν τα έξοδα, χωρίς να υπάρχει ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών.
2. Τι κίνητρα θα πρέπει να δοθούν στους δημότες προκειμένου να αυξηθούν τα έσοδα.

Η επιλογή του ερωτηματολογίου το οποίο αποτελεί είδος της ποσοτικής μεθόδου που χρησιμοποιείται στην παρούσα έρευνα αποβλέπει να εξετάσει σχέσης μεταξύ των παραγόντων, να παρουσιάσει φαινόμενα και να κατανοηθεί με ακρίβεια τις είναι απαραίτητο να παρατηρηθεί μέσα από την επιλογή του δείγματος των παρατηρήσεων και η επιδίωξή του σε ένα ευρύτερο πληθυσμό. Όλα τα παραπάνω θα γίνουν με στατιστικές συγκρίσεις.

3.2 Ερευνητικό Δείγμα

Το ερευνητικό δείγμα συλλέχθηκε μέσω δομημένου ερωτηματολογίου που ως στόχο είχε την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης λειτουργίας των Δήμων αναφοράς.

Αυτό διανεμήθηκε σε πολίτες όμορων Δήμων της Θράκης και της Ανατολικής Μακεδονίας οι οποίοι φέρουν κοινά γεωγραφικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, καθώς και οικονομικά χαρακτηριστικά.

Αρχικά συλλέχθηκαν απαντήσεις από κατοίκους των Δήμων Ξάνθης, Κομοτηνής, Αλεξανδρούπολης, Καβάλας και Δράμας οι οποίοι μέσω αυτών περιέγραψαν τη Διοικητική στρατηγική των Δήμων τους, την ποιότητα των υπηρεσιών προς αυτούς καθώς και την κοινωνική ευαισθησία των Δημοτικών αρχών που τους Διοικούν. Επίσης τονίστηκε σημαντικά η Οικονομική συνεισφορά των δημοτών στο έργο του Δήμου τους μέσω της πληρωμής Δημοτικών τελών και εισφορών τα οποία καταβάλλουν για την αντιμετώπιση υπηρεσιών και έργων προς βελτίωση της ποιότητας ζωής τους και την ανάπτυξη των περιοχών τους και σε κάθε περίπτωση το όφελός πρέπει να επιστρέφει σε αυτούς ανταποδοτικά.

Παράλληλα όμως και προκειμένου να είναι εφικτή η λήψη συγκριτικού αποτελέσματος διανείμαμε το ερωτηματολόγιο και σε κατοίκους μεγαλύτερων Δήμων (Δήμου Λαρισαίων και Δήμου Ευόσμου Κορδελιού) οι οποίοι κατοικούν σε περιοχές με διαφορετικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά, είναι πληθυσμιακά μεγαλύτεροι, έχουν μικρότερο από τη Θράκη ανομοιογενή πληθυσμό και γενικά διαθέτουν μεγαλύτερο εδαφικό πλούτο.

3.3 Τρόπος Συλλογής Δεδομένων

Για την υλοποίηση της ποσοτικής έρευνας διαμορφώθηκε κατάλληλο ερωτηματολόγιο το οποίο αποτελείται από τριάντα ερωτήσεις κλειστού τύπου (βλέπε παράρτημα). Η ύπαρξη προκαθορισμένων απαντήσεων στις κλειστές ερωτήσεις διευκολύνει τη σύγκριση των απαντήσεων με ποιο εύκολο τρόπο, διευκολύνει τη σύγκρουση των απαντήσεων και εξάγει ασφαλέστερα συμπεράσματα απαιτούν λιγότερο χρόνο για τη συμπλήρωση του και διευκολύνουν τη στατιστική ανάλυση³³ (Γαλάνης, 2012). Στις ερωτήσεις ανοιχτού τύπου είναι δύσκολα συγκρίσιμες, αλλά εκεί ο ερωτώμενος μπορεί να αναπτύξει ελεύθερα την άποψη του.

Για τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος Likert.

Είναι μια ψυχομετρική κλίμακα που χρησιμοποιείται στα ερωτηματολόγια για να εκτιμηθεί ο βαθμός συμφωνίας των συμμετεχόντων αναφορικά με διάφορες δηλώσεις ή προτάσεις. Έτσι κάθε στοιχείο Likert αποτελεί μια δήλωση των ερωτώμενων (Γαλάνης, 2012)

Η σύνταξη του ερωτηματολογίου αφορά την επιβολή και την είσπραξη των εσόδων από τους ΟΤΑ, στα οποία έσοδα κατά ένα μεγάλο ποσοστό συμμετέχουν οι δημότες. Με την διαδικασία αυτή προσπαθούμε να εξάγουμε συμπεράσματα αν ο τρόπος που επιβάλλονται ανταποκρίνεται στη σωστή παροχή των υπηρεσιών και σε τι βαθμό ωφελούνται οι δημότες από τις δράσεις του Δήμου προκειμένου να ικανοποιήσει το κοινωνικό σκοπό ύπαρξής του.

Οι ερωτήσεις 1-4 αναφέρονται στα δημογραφικά στοιχεία των ερωτηθέντων ηλικία, φύλο, οικογενειακή κατάσταση, επαγγελματική κατάσταση.

³³ Γαλάνης Π. (2012) Κλινική και Επιδημιολογική έρευνα, Αθήνα: Βήτα

Οι ερωτήσεις από 5-9 αναφέρονται στα ανταποδοτικά τέλη καθαριότητας και πόσο αυτά που καταβάλλει ο καθένας, ανταποκρίνονται στις παρεχόμενες υπηρεσίες που του προσφέρονται.

Οι ερωτήσεις 10-14 παρουσιάζουν τα έσοδα από τις κλήσεις της τροχαίας και της ελεγχόμενης στάθμευσης ή δημοτικής αστυνομίας.

Οι ερωτήσεις 15-18 παρουσιάζουν προβληματισμούς σχετικά με την ακίνητη περιουσία των Δήμων και πως αυτή θα υπάρξει η δυνατότητα να αξιοποιηθεί με τον καλύτερο και αποδοτικότερο τρόπο.

Οι ερωτήσεις 19-21 αναφέρονται στα έσοδα από τους κοινόχρηστους χώρους και τις αθλητικές εγκαταστάσεις.

Οι ερωτήσεις 22-30 αναφέρονται γενικότερο στον τρόπο σωστής και αποτελεσματικής διαχείρισης και είσπραξης των εσόδων.

3.4 Ερευνητική Διαδικασία

Για την σύνταξη του ερωτηματολογίου χρησιμοποιήθηκε η φόρμα της google form, διότι παρέχει τη δυνατότητα γρήγορης και άμεσης ανταπόκρισης από των ερωτώμενο είναι εύχρηστη στη συμπλήρωση και υπάρχει δυνατότητα συμπλήρωσης της και από συσκευή τηλεφώνου. Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις συλλέγονται προσεκτικά και αυτόματα σε υπολογιστικό φύλλο excel με πληροφορίες απαντήσεων σε πραγματικό χρόνο και γραφήματα.

Τα αποτελέσματα συλλέγονται άμεσα και υπάρχει εξοικονόμηση χρόνου, ενώ η χρήση της φόρμας μπορεί να γίνει και από αρχάριου ή άτομα που δεν είναι εξοικειωμένα με τις τεχνολογίες.

Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε σε διάφορες πλατφόρμες ή ομάδες που ανταποκρίνεται στο δείγμα μας, με αποτέλεσμα την γρηγορότερη συλλογή των απαντήσεων.

3.5 Μέθοδος Ανάλυσης Δεδομένων

Τα στατιστικά δεδομένα οργανώθηκαν και παρουσιάζονται συστηματικά με τη βοήθεια κατάλληλων γραφημάτων όπως ραβδογραμματα, κυκλικά διαγράμματα, καθώς και πίνακες συχνοτήτων.

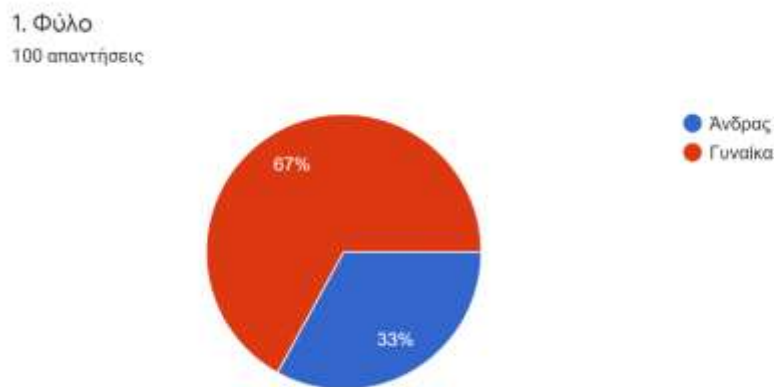
Συγκεντρώθηκαν συνολικά 100 ερωτηματολόγια από Δημότες των Δήμων Ξάνθης, Κομοτηνής, Καβάλας, Δράμας, Αλεξανδρούπολης, Ευόσμου Κορδελιού και Λάρισας

Κεφάλαιο 4^ο Αποτελέσματα Έρευνας

4.1 Δημογραφικά Στοιχεία

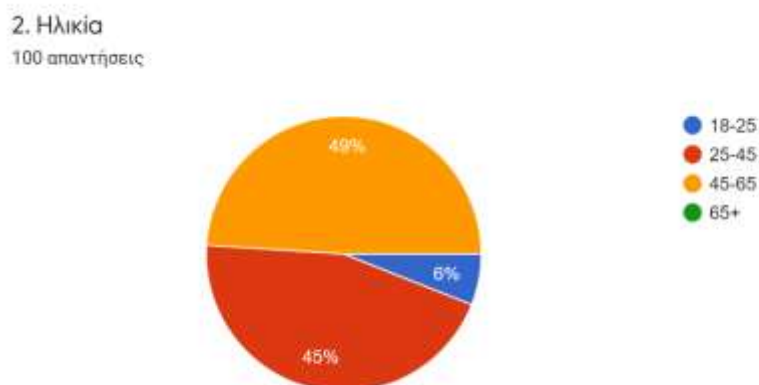
Εξετάζοντας τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων στην έρευνα παρατηρείται ότι το δείγμα αποτελείται κατά 67% από γυναίκες και κατά 33% από άντρες.

Γράφημα 4.1 :Κυκλικό διάγραμμα για το φύλλο ερωτηθέντων

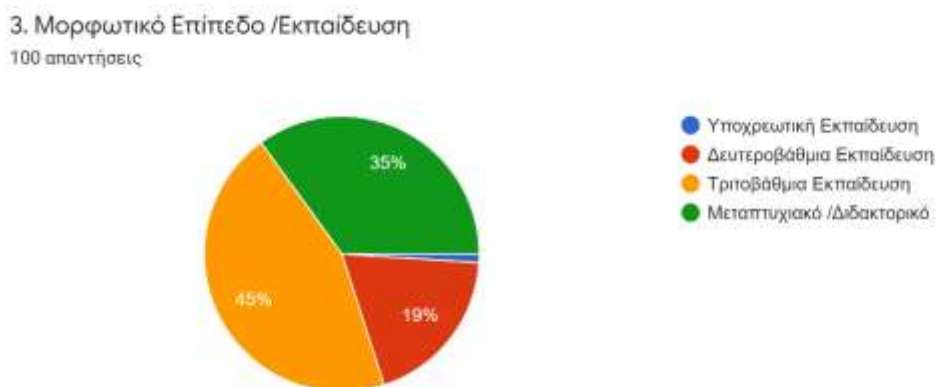
Στο παρακάτω γράφημα 4.2 αποτυπώνονται οι ηλικίες των ερωτηθέντων και παρατηρούμε ότι το 49% είναι μεταξύ 45-65 ετών, το 45% είναι ανάμεσα στα 25-45 και το 6% είναι μεταξύ 18-25 ετών.

Γράφημα 4.2: Κυκλικό διάγραμμα για την ηλικία Ερωτηθέντων

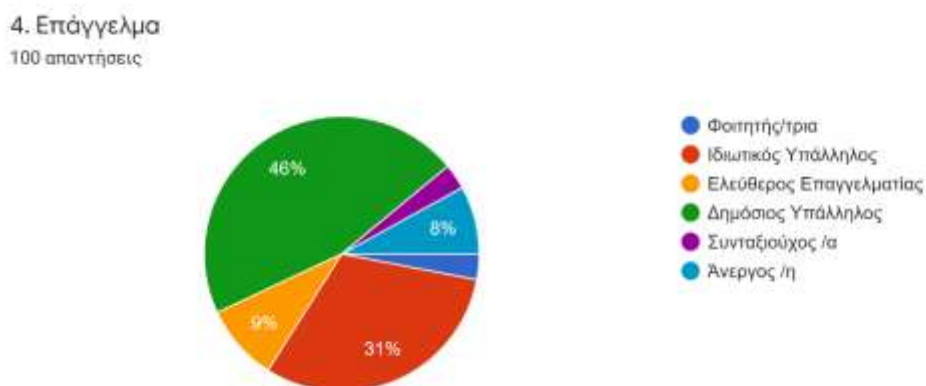
Αναλύοντας το μορφωτικό επίπεδο των ερωτηθέντων στην έρευνα διαπιστώνουμε τα εξής: το 45% είναι απόφοιτη ΑΕΙ-ΤΕΙ , το 35% κάτοχοι μεταπτυχιακού, το 19% είναι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ το 1% είναι απόφοιτοι υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Γράφημα 4.3: Κυκλικό διάγραμμα για το επίπεδο εκπαίδευσης

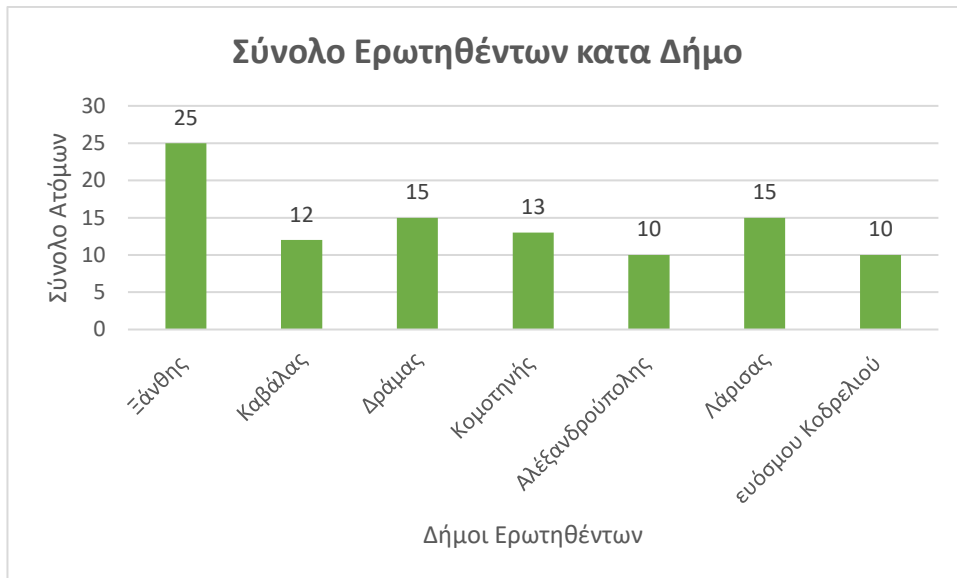

Αναφορικά με τα επαγγέλματα των ερωτηθέντων οι μεγαλύτερη ομάδα είναι δημόσιοι υπάλληλοι με ποσοστό 46 %, το 31% είναι ιδιωτικοί υπάλληλοι, ενώ το 8% είναι άνεργοι. Το 9% είναι ελεύθεροι επαγγελματίες, το 3% είναι συνταξιούχοι και το 3% φοιτητές.

Γράφημα 4.4: Κυκλικό διάγραμμα για το επάγγελμα των ερωτηθέντων

Γράφημα 4.5: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 5

4.2 Περιγραφικά Στοιχεία

Στην **ερώτηση 6** εξετάζεται ο βαθμός συμφωνίας των ερωτηθέντων σχετικά με την επιβολή των δημοτικών τελών στο Δήμο που διαμένουν.

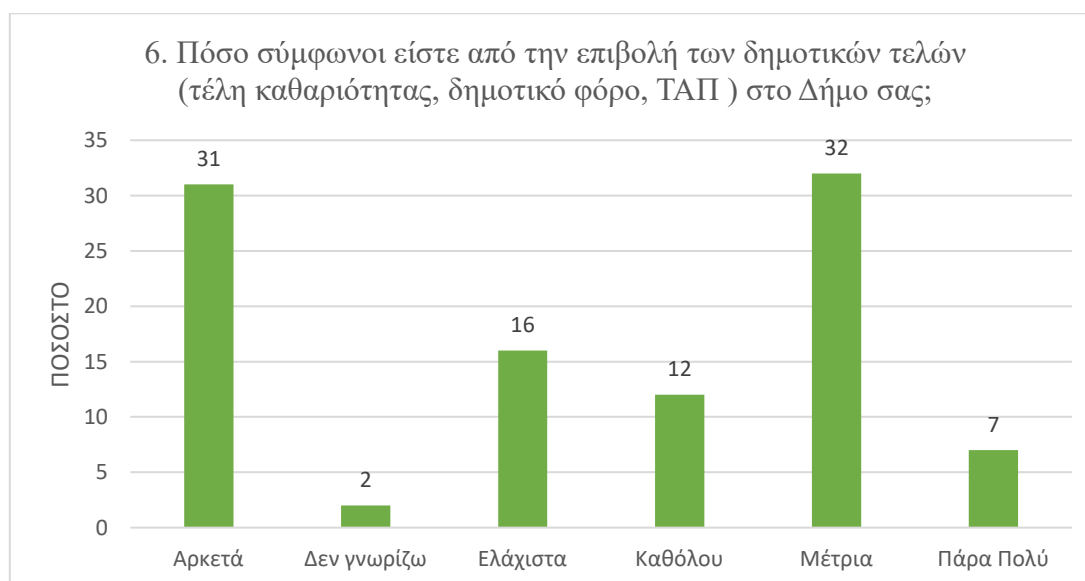
Ακολουθεί ο πίνακας συχνοτήτων 4.1 και το διάγραμμα 4.6 απεικόνισης των αποτελεσμάτων

Πόσο σύμφωνοι είστε με την επιβολή των Δημοτικών Τελών

Πίνακας 4.1: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 6

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	12	12%	12%
Ελάχιστα	16	16%	28%
Μέτρια	32	32%	60%
Αρκετά	31	31%	91%
Πάρα πολύ	7	7%	98%
Δεν γνωρίζω	2	2%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.6 :Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 6

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω δεδομένα ένα ποσοστό της τάξης του 31% των ερωτηθέντων, θεωρούν ότι είναι αρκετά σύμφωνοι με την επιβολή των τελών, ενώ το 32% δηλώνει σε μέτρια κλίμακα ότι είναι σύμφωνοι με την επιβολή των τελών.

Παίρνοντας μέρος του δείγματος μόνο την **εκπαίδευση** και συγκεκριμένα την κατηγορία Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καταλήγουμε στα συμπεράσματα του παρακάτω πίνακα :

Πίνακας 4.2: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 6 με επίπεδο μόρφωσης τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	4	21%	21%
Ελάχιστα	5	26%	47%
Μέτρια	5	26%	73%
Αρκετά	4	21%	94%
Πάρα πολύ	0	0%	94%
Δεν γνωρίζω	1	6%	100%
Σύνολο	19	100%	

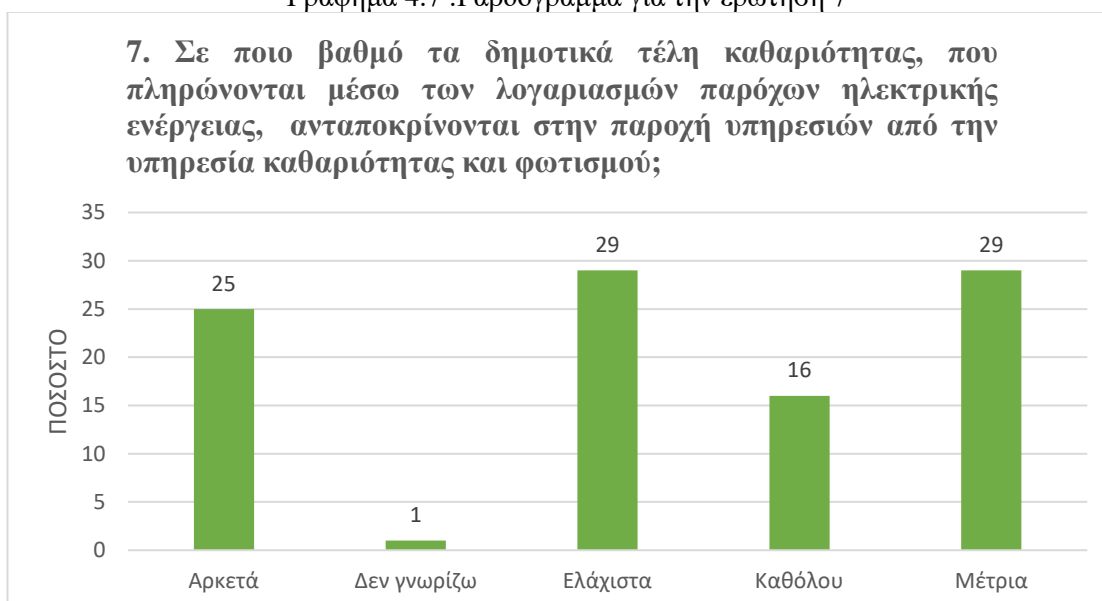
Στην **ερώτηση 7** εξετάζεται σε ποιο βαθμό τα δημοτικά τέλη καθαριότητας, που πληρώνονται μέσω των λογαριασμών παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας, ανταποκρίνονται στην παροχή υπηρεσιών από την υπηρεσία καθαριότητας και φωτισμού;

Ακολουθεί ο πίνακας συχνοτήτων και το διάγραμμα απεικόνισης των αποτελεσμάτων

Πίνακας 4.3: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 7

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	16	16%	16%
Ελάχιστα	29	29%	45%
Μέτρια	29	29%	74%
Αρκετά	25	25%	99%
Πάρα πολύ	-	-	
Δεν γνωρίζω	1	1%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.7 :Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 7

Όπως φαίνεται στο παραπάνω διάγραμμα σχετικά με το βαθμό ανταπόκρισης των δημοτικών τελών από την αντίστοιχη υπηρεσία παρατηρούμε ότι 29% θεωρούν ότι ανταποκρίνονται ελάχιστα, ενώ ποσοστό 29% μέτρια.

Παίρνοντας μέρος του δείγματος μόνο την **εκπαίδευση** και συγκεκριμένα την κατηγορία **Μεταπτυχιακό/διδασκτορικό** καταλήγουμε στα συμπεράσματα του παρακάτω πίνακα :

Πίνακας 4.4: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 7 σε επίπεδο μεταπτυχιακής εκπαίδευσης

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	2	6%	6%
Ελάχιστα	8	22%	28%
Μέτρια	14	39%	67%
Αρκετά	11	31%	98%
Πάρα πολύ	0	0%	98%
Δεν γνωρίζω	1	2%	100%
Σύνολο	36	100%	

Το 39% του επιπέδου μεταπτυχιακής εκπαίδευσης θεωρεί ότι τα δημοτικά τέλη ανακρίνονται μέτρια στην παροχή των υπηρεσιών καθαριότητας και φωτισμού.

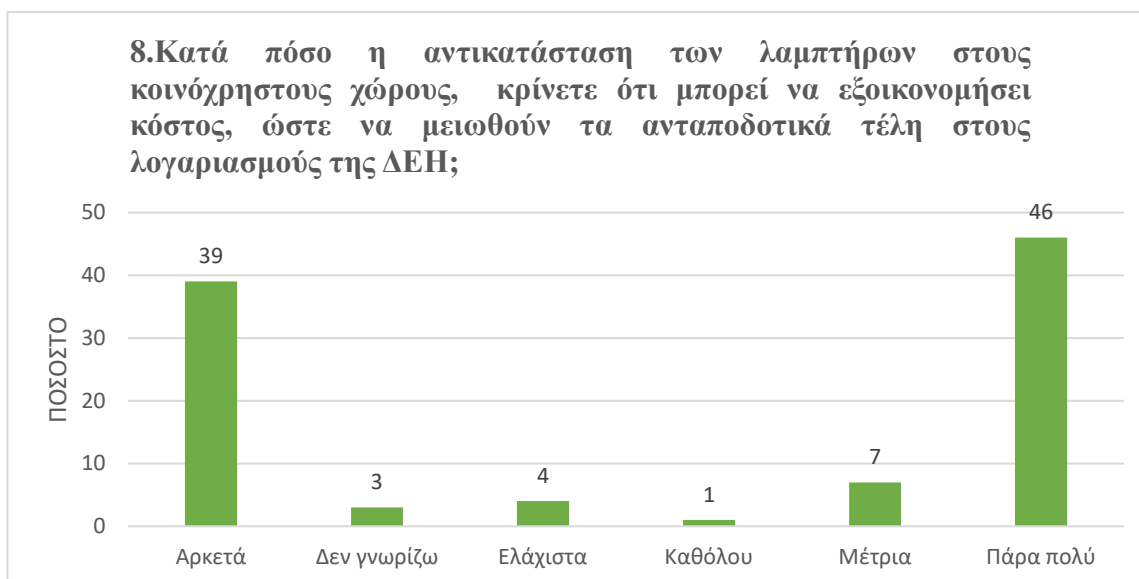
Στην **ερώτηση 8** εξετάζεται κατά πόσο η αντικατάσταση των λαμπτήρων στους κοινόχρηστους χώρους, κρίνεται ότι μπορεί να εξοικονομήσει κόστος, ώστε να μειωθούν τα ανταποδοτικά τέλη στους λογαριασμούς της ΔΕΗ;

Οι απαντήσεις τους παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων 4.5 και το διάγραμμα 4.8 που ακολουθούν

Πίνακας 4.5: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 8

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	1	1%	1%
Ελάχιστα	4	4%	5%
Μέτρια	7	7%	12%
Αρκετά	39	39%	51%
Πάρα πολύ	46	46%	97%
Δεν γνωρίζω	3	3%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.8 :Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 8

Σχετικά με την αντικατάσταση των λαμπτήρων ένα ποσοστό 46% θεωρεί ότι θα εξοικονομηθεί κόστος πάρα πολύ , ενώ αρκετά θεωρεί το 39%.

Παίρνοντας μέρος του δείγματος τους **Δημότες του Δήμου Ξάνθης** για να δούμε αν θεωρούν ότι η αντικατάσταση των λαμπτήρων θα μειώσει το κόστος και τα ανταποδοτικά τέλη καταλήγουμε στα συμπεράσματα του παρακάτω πίνακα :

Πίνακας 4.6: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 8 σε δημότες του Δήμου Ξάνθης

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	0	0%	0%
Ελάχιστα	0	0%	0%
Μέτρια	2	8%	8%
Αρκετά	10	40%	48%
Πάρα πολύ	13	52%	100%
Δεν γνωρίζω	0	0%	100%
Σύνολο	25	100%	

Στο Δήμο Ξάνθης παρατηρείται ότι το 52% των δημοτών επιθυμεί την αντικατάσταση των λαμπτήρων στους κοινόχρηστους χώρους για την μείωση του κόστους και την αντίστοιχη μείωση των δημοτικών τελών.

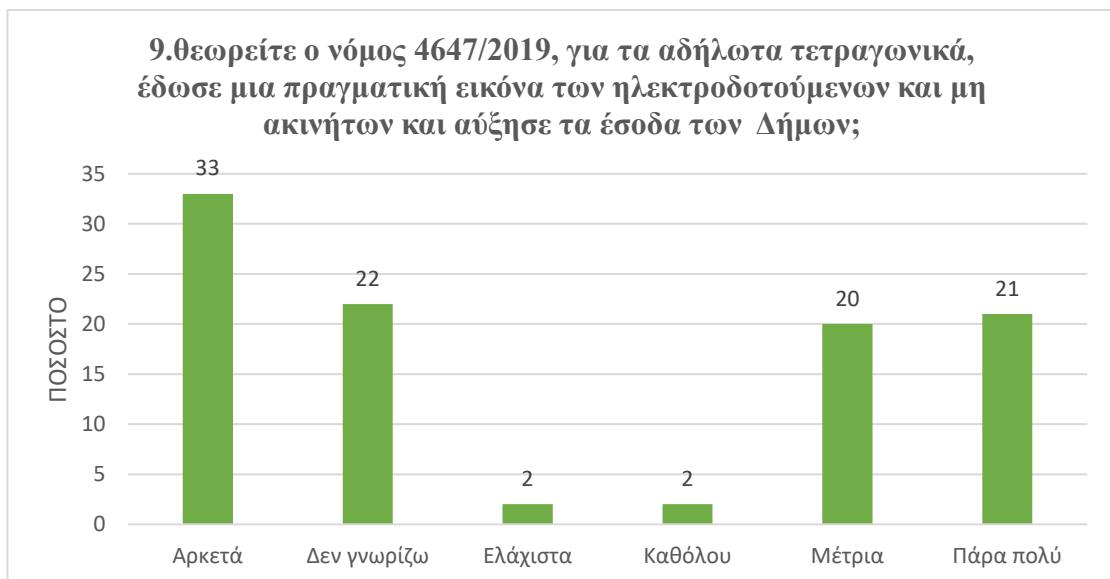
Η ερώτηση 9 εξετάζει κατά πόσο θεωρείτε ο νόμος 4647/2019, για τα αδήλωτα τετραγωνικά, έδωσε μια πραγματική εικόνα των ηλεκτροδοτούμενων και μη ακινήτων και αύξησε τα έσοδα των Δήμων

Τα στοιχεία απεικονίζονται παρακάτω στον πίνακα συχνότητας και στο διάγραμμα 4.9

Πίνακας 4.7: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 9

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	2	2%	2%
Ελάχιστα	2	2%	4%
Μέτρια	20	20%	24%
Αρκετά	33	33%	57%
Πάρα πολύ	21	21%	78%
Δεν γνωρίζω	22	22%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.9 :Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 9

Το ερώτημα 9 εξετάζει την αύξηση των εσόδων από τη δήλωση των τετραγωνικών και το 33% θεωρεί τα έσοδα αυξηθήκαν αρκετά, το 21% πάρα πολύ, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 22% δεν γνωρίζει.

Παίρνοντας μέρος του δείγματος την κατηγορία των ερωτηθέντων στην ηλικιακή κλίμα 45-65 ετών οι οποίοι είναι ιδιοκτήτες ακίνητης περιουσίας και επιθυμούν την τακτοποίηση των τετραγωνικών τους, καταλήγουμε στα συμπεράσματα του παρακάτω πίνακα :

Πίνακας 4.8: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 9 σε ηλικιακή κλίμακα 45-65 ετών

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	0	0%	0%
Ελάχιστα	1	2%	2%
Μέτρια	9	18%	20%
Αρκετά	19	39%	59%
Πάρα πολύ	11	22%	81%
Δεν γνωρίζω	9	19%	100%
Σύνολο	49	100%	

Το 39% των ερωτηθέντων από την ηλικιακή ομάδα των 45-65 ετών θεωρεί ότι ο νόμος για τα αδήλωτα τετραγωνικά έδωσε μια πραγματική εικόνα αφού προχώρησαν στην τακτοποίηση των τετραγωνικών τους.

Η **ερώτηση 10** εξετάζει αν κρίνετε αναγκαίο οι Δήμοι να στραφούν στην αναζήτηση νέων πηγών ενέργειας.

Ακολουθεί ο πίνακας συχνοτήτων 4.9 και το διάγραμμα 4.10 απεικόνισης των αποτελεσμάτων.

Πίνακας 4.9: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 10

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	0	0%	0%
Ελάχιστα	0	0%	0%
Μέτρια	4	4%	4%
Αρκετά	11	11%	15%
Πάρα πολύ	84	84%	99%
Δεν γνωρίζω	1	1%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.10 : Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 10

Σχετικά με το ερώτημα 10 παρατηρούμε ότι το 84% κρίνει απαραίτητο ο Δήμος να «στραφεί» σε νέες πηγές ενέργειας από τις οποίες θα αποκομίσει οφέλη και πλεονεκτήματα.

Παίρνοντας μέρος του δείγματος μόνο τους **άντρες** για να καταγράψουμε την άποψη τους για την αναζήτηση νέων πηγών ενέργειας παρατηρούμε τα εξής

Πίνακας 4.10: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 10 σχετικά με την απάντηση των ανδρών για την αναζήτηση νέων πηγών ενέργειας.

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	0	0%	0%
Ελάχιστα	0	0%	0%
Μέτρια	2	6%	6%
Αρκετά	4	12%	18%
Πάρα πολύ	26	79%	97%
Δεν γνωρίζω	1	3%	100%
Σύνολο	33	100%	

Το 79% των ανδρών θεωρεί πάρα πολύ απαραίτητο την αναζήτηση νέων πηγών ενέργειας.

Η **ερώτηση 11** εξετάζει αν θεωρείτε ότι τα έσοδα από τις παραβάσεις του ΚΟΚ, που εισπράττουν οι Δήμοι, ανταποκρίνονται στις πραγματικές παραβάσεις που πραγματοποιούνται;

Ακολουθεί ο πίνακας συχνοτήτων και το διάγραμμα 4.11 απεικόνισης των αποτελεσμάτων.

Πίνακας 4.11:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 11

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	19	19%	19%
Ελάχιστα	42	42%	61%
Μέτρια	19	19%	80%
Αρκετά	9	9%	89%
Πάρα πολύ	2	2%	91%
Δεν γνωρίζω	9	9%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.11: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 11

Με το ερώτημα 11 παρατηρούμε ότι το 42% θεωρεί ότι ελάχιστα ανταποκρίνονται τα έσοδα από τις παραβάσεις κοκ στις πραγματικές παραβάσεις.

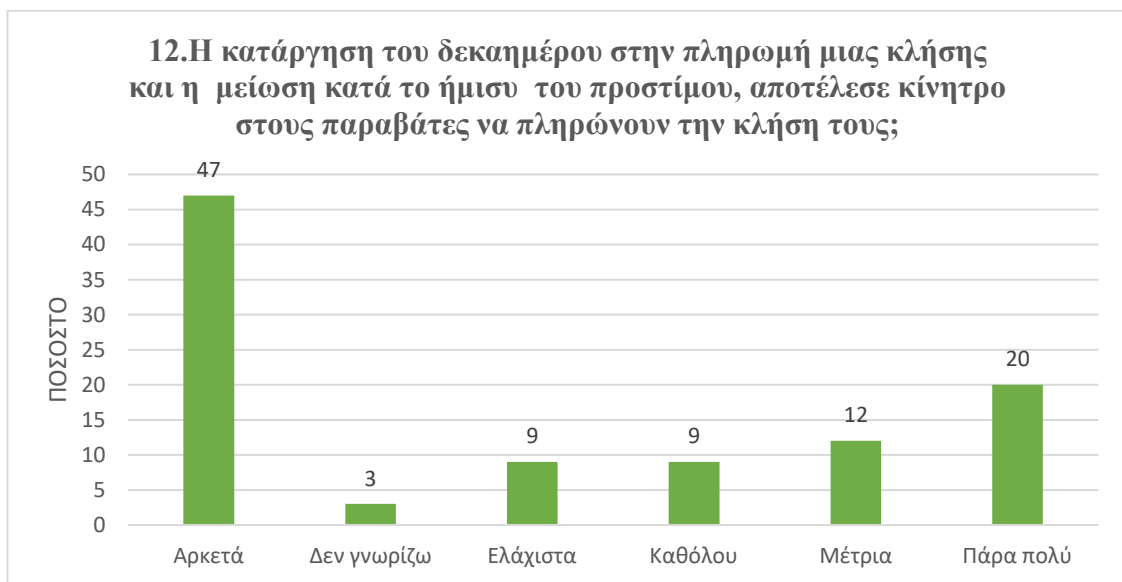
Η **ερώτηση 12** αφορά την κατάργηση του δεκαημέρου στην πληρωμή μιας κλήσης και αν η μείωση κατά το ήμισυ του προστίμου, αποτέλεσε κίνητρο στους παραβάτες να πληρώνουν την κλήση τους

Τα στοιχεία απεικονίζονται παρακάτω στον πίνακα συχνοτήτων 4.12 και στο διάγραμμα 4.12

Πίνακας 4.12:Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 12

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	9	9%	9%
Ελάχιστα	9	9%	18%
Μέτρια	12	12%	30%
Αρκετά	47	47%	77%
Πάρα πολύ	20	20%	97%
Δεν γνωρίζω	3	3%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.12: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 12

Το 47% θεωρεί αρκετά σημαντικό το γεγονός ότι καταργήθηκε το δεκαήμερο για την αποπληρωμή της οφειλής αλλά μειώθηκε το πρόστιμο με αποτέλεσμα να υπάρχει περισσότερος χρόνος για την εξόφληση της.

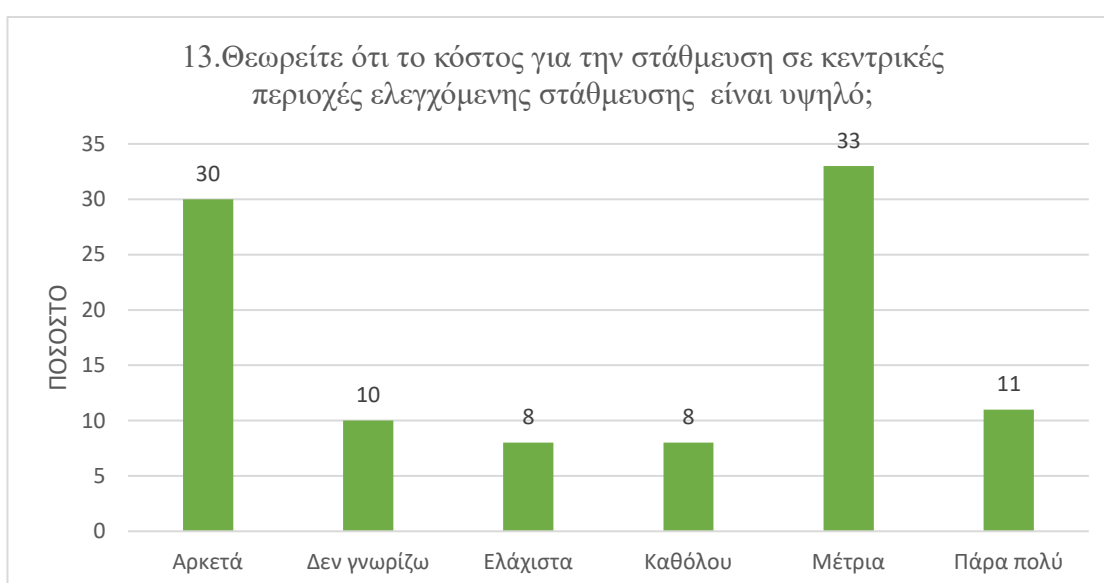
Η ερώτηση 13 εξετάζει κατά πόσο θεωρείτε ότι το κόστος για την στάθμευση σε κεντρικές περιοχές ελεγχόμενης στάθμευσης είναι υψηλό

Ακολουθεί πίνακας συχνοτήτων με τα αποτελέσματα και διάγραμμα απεικόνισης

Πίνακας 4.13 :Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 13

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	8	8%	8%
Ελάχιστα	8	8%	16%
Μέτρια	33	33%	49%
Αρκετά	30	30%	79%
Πάρα πολύ	11	11%	90%
Δεν γνωρίζω	10	10%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.13 Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 13.

Το 30% θεωρεί ότι το κόστος για την ελεγχόμενη στάθμευση είναι αρκετά υψηλό ενώ το 33% θεωρεί ότι είναι μέτρια.

Η **ερώτηση 14** εξετάζει κατά πόσο θεωρείτε, ότι θα πρέπει να επαναλειτουργήσει ο θεσμός της Δημοτικής Αστυνομίας (σε όσους δήμους έχει καταργηθεί), δεδομένου ότι προσέδιδε έσοδα με την βεβαίωση παραβάσεων

Τα στοιχεία απεικονίζονται παρακάτω στον πίνακα συχνοτήτων 4.14 και στο διάγραμμα 4.14

Πίνακας 4.14: Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 14

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	11	11%	11%
Ελάχιστα	8	8%	19%
Μέτρια	19	19%	38%
Αρκετά	33	33%	71%

Πάρα πολύ	26	26%	97%
Δεν γνωρίζω	3	3%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.14 Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 14

Το 26% των ερωτηθέντων επιθυμεί πάρα πολύ να επαναλειτουργήσει ο θεσμός της Δημοτικής Αστυνομίας και το 33% αρκετά.

Παίρνοντας ως μέρος του δείγματος το μορφωτικό επίπεδο και ειδικότερα τους **αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** παρατηρούμε την άποψη τους για την λειτουργία του θεσμού της δημοτικής αστυνομίας στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων.

Πίνακας 4.15: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 14 σε αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	4	9%	9%
Ελάχιστα	3	7%	16%
Μέτρια	9	20%	36%
Αρκετά	16	35%	71%
Πάρα πολύ	12	27%	98%
Δεν γνωρίζω	1	2%	100%
Σύνολο	45	100%	

Η **ερώτηση 15** αφορά το πόσο άμεσα ανταποκρίνεται κάποιος σε μία οφειλή στο Δήμο;

Στο παρακάτω πίνακα 4.16 συχνοτήτων και στο διάγραμμα 4.15 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.16: Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 15

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	1	1%	1%
Ελάχιστα	1	1%	2%
Μέτρια	9	9%	11%
Αρκετά	28	28%	39%
Πάρα πολύ	61	61%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.15: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 15

Στο ερώτημα αυτό παρατηρούμε ότι το 61% ανταποκρίνεται πάρα πολύ άμεσα στην εξόφληση μιας οφειλής του στο Δήμο ενώ το 28% απάντησε αρκετά.

Παίρνοντας ως μέρος του δείγματος το μορφωτικό επίπεδο και ειδικότερα τους **αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με μεταπτυχιακό** στον παρακάτω πίνακα 4.17 απεικονίζεται πόσο άμεσα ανταποκρίνονται οι δημότες σε μια οφειλή τους.

Πίνακας 4.17: Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 15 με αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με μεταπτυχιακό

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	0	0	0%
Ελάχιστα	1	3%	3%
Μέτρια	1	3%	6%
Αρκετά	7	23%	29%
Πάρα πολύ	20	68%	97%

Δεν γνωρίζω	1	3%	100%
Σύνολο	30	100%	

Το 69% των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανταποκρίνεται πάρα πολύ γρήγορα στην καταβολή μιας οφειλής.

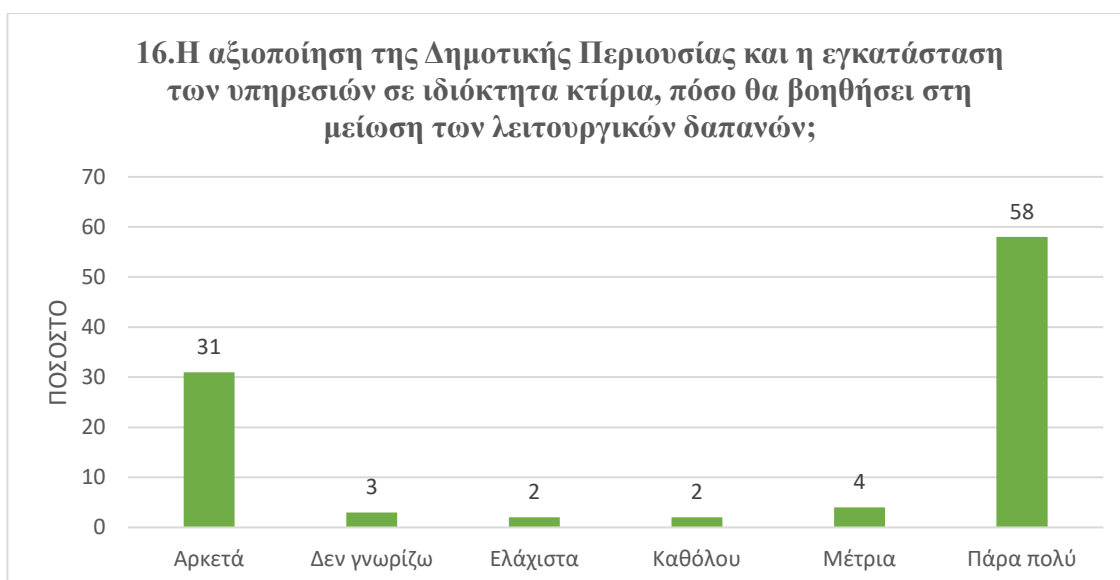
Η ερώτηση 16 εξετάζει αν η αξιοποίηση της Δημοτικής Περιουσίας και η εγκατάσταση των υπηρεσιών σε ιδιόκτητα κτίρια, πόσο θα βοηθούσε στη μείωση των λειτουργικών δαπανών.

Στον πίνακα κατανομής 4.18 και στο διάγραμμα 4.16 απεικονίζονται τα αποτελέσματα.

Πίνακας 4.18: Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 16

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	2	2%	2%
Ελάχιστα	2	2%	4%
Μέτρια	4	4%	8%
Αρκετά	31	31%	39%
Πάρα πολύ	58	58%	97%
Δεν γνωρίζω	3	3%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.16 : Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 16

Η εγκατάσταση υπηρεσιών σε ιδιόκτητα κτίρια θεωρείται από το 58% ότι θα μειώσει τις λειτουργικές δαπάνες.

Παίρνοντας μέρος του δείγματος το φύλο και ειδικότερα τις γυναίκες εξετάζουμε την άποψη τους σχετικά με την εγκατάσταση των υπηρεσιών σε ιδιόκτητα κτίρια προκειμένου να μειωθούν τα λειτουργικά έξοδα και παρατηρούμε τα παρακάτω:

Πίνακας 4.19: Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 16 με γυναίκες

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	1	1%	1%
Ελάχιστα	1	1%	2%
Μέτρια	3	5%	7%
Αρκετά	21	32%	39%
Πάρα πολύ	40	60%	99%
Δεν γνωρίζω	1	1%	100%
Σύνολο	67	100%	

Το 40% των γυναικών θεωρεί ότι η εγκατάσταση των υπηρεσιών σε ιδιόκτητα κτίρια θα βοηθήσει στη μείωση των λειτουργικών δαπανών.

Η **ερώτηση 17** εξετάζει αν ο Δήμος εκμεταλλεύεται σωστά και αποδοτικά την ακίνητη του περιουσία.

Στο παρακάτω πίνακα 4.20 συχνοτήτων και στο διάγραμμα 4.17 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.20: Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 17

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	21	21%	21%
Ελάχιστα	28	28%	49%
Μέτρια	31	31%	80%
Αρκετά	3	3%	83%
Πάρα πολύ	0	0%	83%
Δεν γνωρίζω	17	17%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.17: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 17

Σχετικά με την εκμετάλλευση της ακίνητης δημοτικής περιουσίας που είναι ένα μεγάλο πρόβλημα το 31%, θεωρεί ότι την εκμεταλλεύονται μέτρια, το 28% ελάχιστα και το 21% καθόλου.

Στον παρακάτω πίνακα συχνότητας λαμβάνοντας υπόψη μόνο τις απαντήσεις των δημοσίων υπαλλήλων για την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας καταλήξαμε στα εξής συμπεράσματα.

Πίνακας 4.21: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 17 από δημοσίους υπαλλήλους.

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	3	14%	14%
Ελάχιστα	6	28%	42%
Μέτρια	10	46%	88%
Αρκετά	1	4%	92%
Πάρα πολύ	0	0%	92%
Δεν γνωρίζω	2	8%	100%
Σύνολο	22	100%	

Εδώ το ποσοστό 46% απαντάει ότι η αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας γίνεται μέτρια.

Η ερώτηση 18 εξετάζει αν μια συμβολική τιμή στα κενά καταστήματα της Δημοτικής αγοράς που μένουν ανεκμετάλλευτα θα αποτελούσε πόλο έλξης για την εκμίσθωση τους.

Στον παρακάτω πίνακα 4.22 συχνοτήτων και στο διάγραμμα 4.18 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.22:Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 18

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	0	0%	0
Ελάχιστα	5	5%	5%
Μέτρια	15	15%	20%
Αρκετά	47	47%	67%
Πάρα πολύ	27	27%	94%
Δεν γνωρίζω	6	6%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.18: Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 18

Το 47% θεωρεί αρκετά καλό το ενδεχόμενο να ορίζεται μια συμβολική τιμή για τα κενά καταστήματα στη δημοτική αγορά έτσι ώστε να μην υπάρχουν κενά και παράλληλα αν υπάρχει οικονομική κίνηση εντός των παραδοσιακών κτιρίων.

Η ερώτηση 19 εξετάζει την αναγκαιότητα να δίνονται κίνητρα στους συνεπείς μισθωτές των ακινήτων του Δήμου.

Οι απαντήσεις τους παρατίθενται στον πίνακα συχνοτήτων 4.23 και στο διάγραμμα 4.19

Πίνακας 4.23 : Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 19

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	2	2%	2%
Ελάχιστα	5	5%	7%
Μέτρια	10	10%	17%
Αρκετά	34	34%	51%
Πάρα πολύ	47	47%	98%
Δεν γνωρίζω	2	2%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.19 :Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 19

Το 47% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι θα πρέπει να δίνονται κίνητρα στους συνεπείς μισθωτές ως επιβράβευση και καλύτερη συντήρηση των ακινήτων του Δήμου.

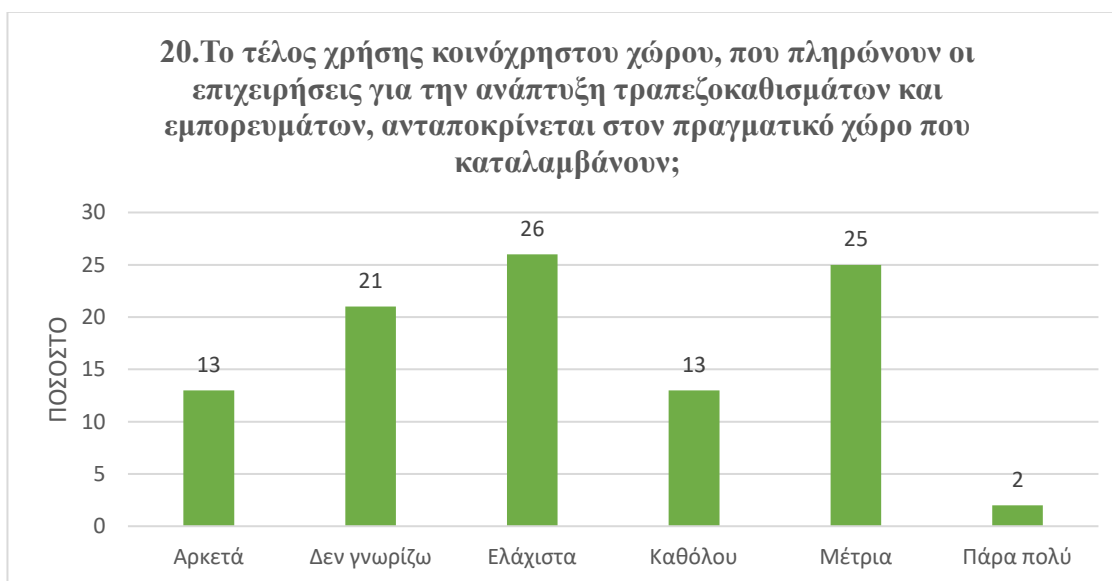
Η ερώτηση 20 εξετάζει αν το τέλος χρήσης κοινόχρηστου που πληρώνουν οι επιχειρήσεις για την ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων και εμπορευμάτων, ανταποκρίνεται στον πραγματικό χώρο που καταλαμβάνουν

Στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων 4.24 και στο διάγραμμα 4.20 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.24: Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 20

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	13	13%	13%
Ελάχιστα	26	26%	39%
Μέτρια	25	25%	64%
Αρκετά	13	13%	77%
Πάρα πολύ	2	2%	79%
Δεν γνωρίζω	21	21%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.20 :Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 20

Σχετικά με το τέλος χρήσης κοινόχρηστου χώρου το 25% θεωρεί ότι ελάχιστα ανταποκρίνεται στο χώρο που πραγματικά καταλαμβάνουν και το 26% μέτρια, ενώ το 13% θεωρεί ότι δεν υπάρχει σωστή ανταπόκριση ανάμεσα σε άδεια χρήσης και έκταση κάλυψης.

Στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων και σε σχέση με την ερώτηση η οποία αφορά το τέλος χρήσης κοινόχρηστου χώρου επιλέχθηκε η ομάδα των ιδιωτικών υπαλλήλων και των ελεύθερων επαγγελματιών που υπάρχει πιθανότητα να εργάζονται σε καταστήματα που κάνουν χρήση κοινόχρηστου χώρου.

Πίνακας 4.25: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 20 σε ιδιωτικού υπαλλήλους και ελεύθερους επαγγελματίες.

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	2	5%	5%
Ελάχιστα	12	31%	36%
Μέτρια	12	31%	67%
Αρκετά	3	7%	74%
Πάρα πολύ	1	3%	77%
Δεν γνωρίζω	9	23%	100%
Σύνολο	39	100%	

Στον πίνακα παρουσιάζεται ότι το 31% και 31% αντίστοιχα θεωρούν ότι ελάχιστα και μέτρια ανταποκρίνονται τα τέλη που καταβάλουν τα καταστήματα σε σχέση με το χώρο που καταλαμβάνουν.

Η ερώτηση 21 εξετάζει κατά πόσο κρίνεται αναγκαίο να γίνονται έλεγχοι και να επιβάλλονται πρόστιμα για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων.

Στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων 4.26 και στο διάγραμμα 4.21 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.26 Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 21

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	0	0%	0%
Ελάχιστα	2	2%	2%
Μέτρια	4	4%	6%
Αρκετά	32	32%	38%
Πάρα πολύ	62	62%	100%
Δεν γνωρίζω	0	0%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.21 Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 21

Ένα μεγάλο ποσοστό της τάξης των 62% κρίνει σκόπιμο να γίνονται έλεγχοι και να επιβάλλονται πρόστιμα σχετικά με την καθαριότητα γεγονός που δείχνει ότι εκτός από το κομμάτι που έχει ευθύνη ο Δήμος δεν υπάρχει και η ενεργεί συμμετοχή των πολιτών για μια καθαρή πόλη.

Η **ερώτηση 22** εξετάζει κατά πόσο θα πρέπει οι αθλητικοί σύλλογοι να επωμίζονται εξ ολοκλήρου τα έξοδα συντήρησης των αθλητικών εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούν.

Στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων 4.27 και στο διάγραμμα 4.22 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.27: Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 22

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	7	7%	7%
Ελάχιστα	16	16%	23%
Μέτρια	31	31%	54%
Αρκετά	26	26%	80%
Πάρα πολύ	16	16%	96%
Δεν γνωρίζω	4	4%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.22 :Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 22

Το 26% των ερωτηθέντων υποστηρίζει ότι οι σύλλογοι που κάνουν χρήση των αθλητικών χώρων θα πρέπει να επωμίζονται αρκετά τα έξοδα συντήρησης , ενώ το 7% καθόλου.

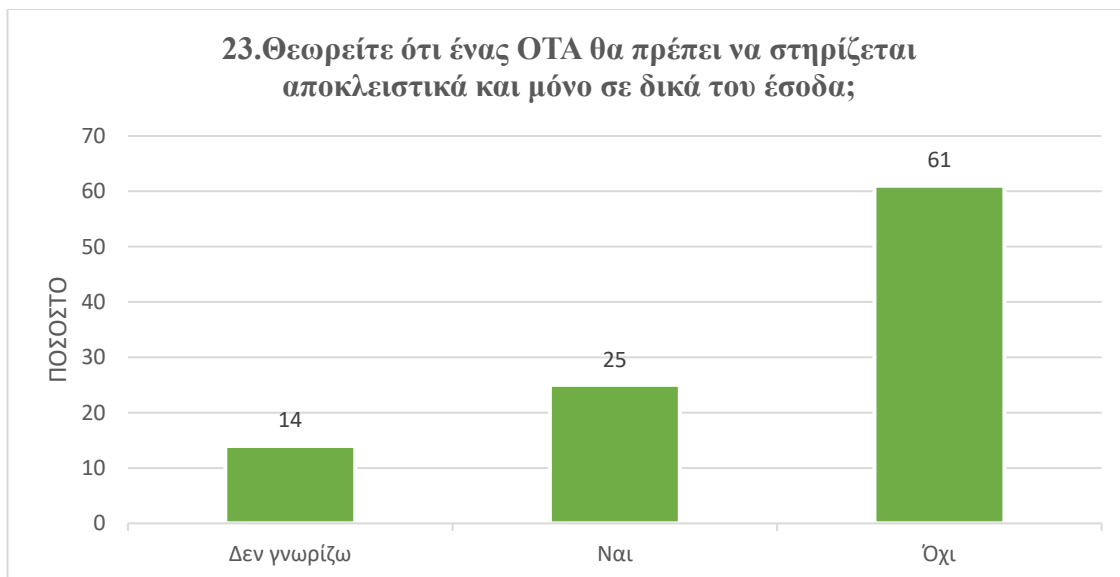
Η **ερώτηση 23** εξετάζει κατά πόσο ένας ΟΤΑ πρέπει να στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο στα δικά του έσοδα.

Στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων 4.28 και στο διάγραμμα 4.23 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.28: Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 23

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Ναι	25	25%	25%
Όχι	61	61%	86%
Δεν γνωρίζω	14	14%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.23:Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 23

Εδώ παρατηρούμε ότι το 61% του δείγματος θεωρεί ότι οι Δήμοι δεν πρέπει να στηρίζονται μόνο στα δικά τους έσοδα, ενώ το 25% υποστηρίζει ότι πρέπει να λειτουργούν αποκλειστικά και μόνο με ίδια έσοδα.

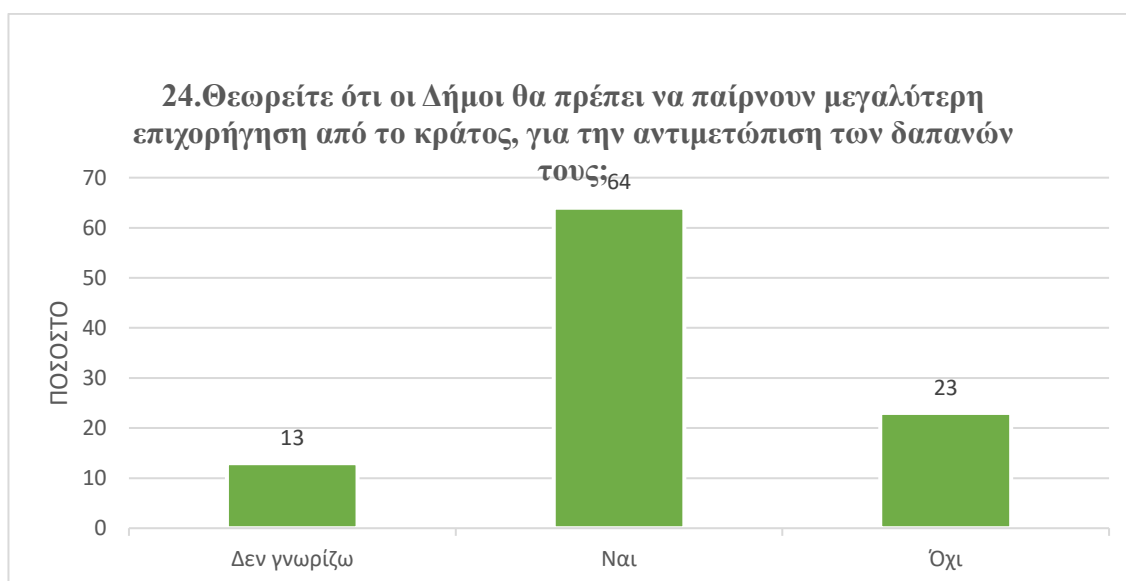
Η **ερώτηση 24** εξετάζει αν οι Δήμοι θα πρέπει να παίρνουν μεγαλύτερη επιχορήγηση από το κράτος, για την αντιμετώπιση των δαπανών τους.

Στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων 4.29 και στο διάγραμμα 4.24 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.29: Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 24

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Ναι	64	64%	64%
Όχι	23	23%	87%
Δεν γνωρίζω	13	13%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.24 Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 24

Το 64% απάντησε ναι ότι πρέπει οι Δήμοι να παίρνουν μεγαλύτερη επιχορήγηση από το κράτος, ενώ μόνο το 23% απάντησε όχι.

Η **ερώτηση 25** εξετάζει αν η εφαρμογή της ρύθμισης των οφειλών στους Δήμους αυξάνει την είσπραξη των εσόδων.

Στον παρακάτω πίνακα συχνότητων 4.30 και στο διάγραμμα 4.25 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.30: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 25

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	1	1%	1%
Ελάχιστα	5	5%	6%
Μέτρια	29	29%	35%
Αρκετά	43	43%	78%
Πάρα πολύ	15	15%	93%
Δεν γνωρίζω	7	7%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.25 Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 25

Το 43% των ερωτηθέντων απάντησε ότι η εφαρμογή της ρύθμισης θα αυξήσει αρκετά τα έσοδα των Δήμων σε αντίθεση με το 29% που υποστηρίζει ότι αυτό θα βοηθήσει ελάχιστα.

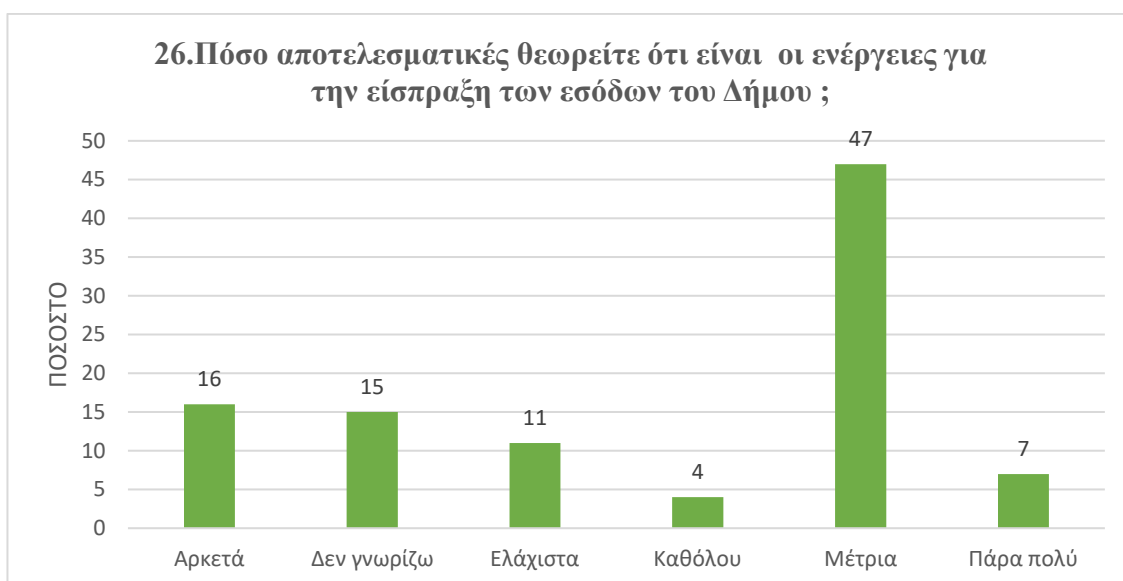
Η **ερώτηση 26** εξετάζει πόσο αποτελεσματικές θεωρούνται ότι είναι οι ενέργειες για τη είσπραξη των εσόδων των Δήμων.

Στον παρακάτω πίνακα συχνότητων 4.31 και στο διάγραμμα 4.26 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.31: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 26

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	4	4%	4%
Ελάχιστα	11	11%	15%
Μέτρια	47	47%	62%
Αρκετά	16	16%	78%
Πάρα πολύ	7	7%	85%
Δεν γνωρίζω	15	15%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.26 Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 26

Πολύ μικρό ποσοστό της τάξης του 6% θεωρεί ότι είναι αποτελεσματικές οι ενέργειες για την είσπραξη των εσόδων των ΟΤΑ ενώ το 47% θεωρεί μέτρια τις ενέργειες αυτές.

Η **ερώτηση 27** εξετάζει αν ο Δήμος εξαντλεί όλα τα περιθώρια για την είσπραξη των ανεξόφλητων οφειλών του.

Στον παρακάτω πίνακα συχνότητων 4.32 και στο διάγραμμα 4.27 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.32: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 27

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	4	4%	4%
Ελάχιστα	11	11%	15%
Μέτρια	47	47%	62%
Αρκετά	16	16%	78%
Πάρα πολύ	6	6%	84%
Δεν γνωρίζω	15	15%	99%
Δεν απάντησαν	1	1%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.27 Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 27

Το 28% δεν γνωρίζει αν ο Δήμος εξαντλεί όλα τα περιθώρια για την είσπραξη των οφειλών του. Ενώ το 22% θεωρεί ελάχιστα ότι εξαντλεί τα περιθώρια και το άλλο 22% μέτρια.

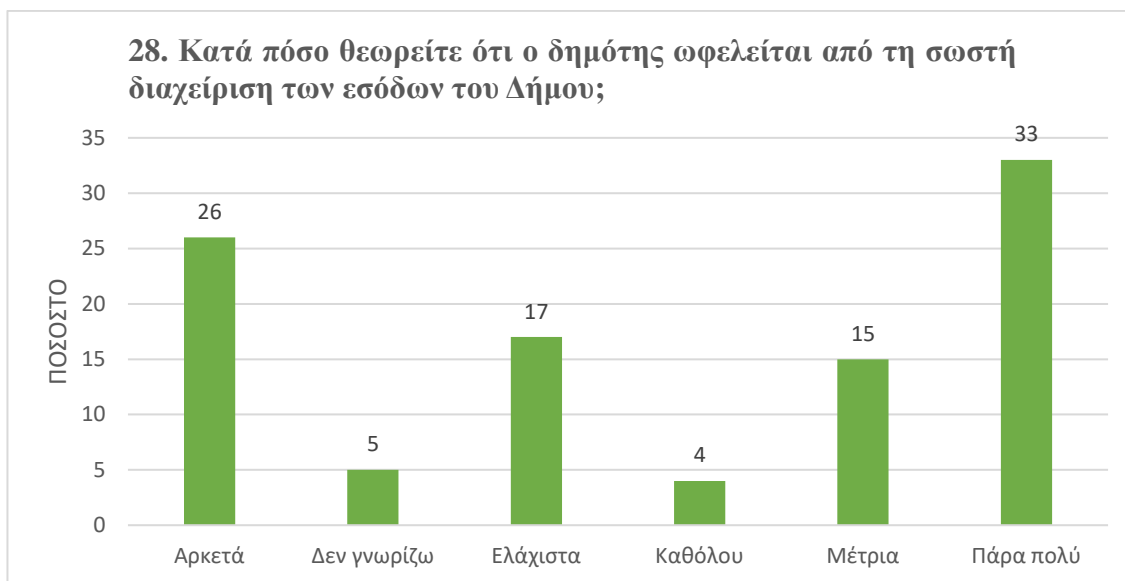
Η ερώτηση 28 εξετάζει αν ο Δήμος εξαντλεί όλα τα περιθώρια για την είσπραξη των ανεξόφλητων οφειλών του.

Στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων 4.33 και στο διάγραμμα 4.28 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.33: Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 28

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	4	4%	4%
Ελάχιστα	17	17%	21%
Μέτρια	15	15%	36%
Αρκετά	26	26%	62%
Πάρα πολύ	33	33%	95%
Δεν γνωρίζω	5	5%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.28 Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 28

Μόνο το 33% θεωρεί ότι ωφελείται πάρα πού από τη σωστή διαχείριση των εσόδων των Δήμων, ενώ το 26% θεωρεί ότι ωφελείται αρκετά.

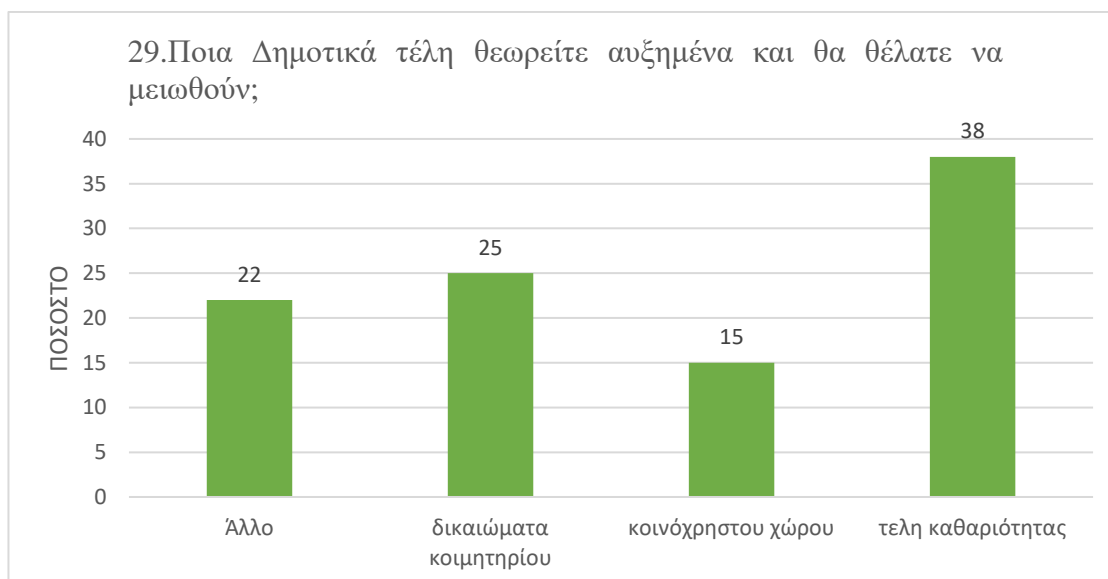
Η **ερώτηση 29** εξετάζει ποια δημοτικά τέλη θεωρούνται αυξημένα και θα θέλανε μείωση .

Στον παρακάτω πίνακα συχνότητων 4.34 και στο διάγραμμα 4.29 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.34: Κατανομή συχνότητων για την ερώτηση 29

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Τέλη Καθαριότητας	38	38%	38%
Κοινοχρήστου χώρου	15	15%	53%
Δικαιώματα Νεκροταφείου	25	25%	78%
Άλλο	22	22%	100%
Σύνολο	100	100%	

Γράφημα 4.29 Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 29

Το 38% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι τα τέλη καθαριότητας που εισπράττονται μέσω των λογαριασμών ρεύματος θα πρέπει να μειωθούν.

Η **ερώτηση 30** εξετάζει το ενδεχόμενο μιας συμμετοχής σε μια διαβούλευση για την αύξηση των εσόδων των ΟΤΑ και τη μείωση των δαπανών

Στον παρακάτω πίνακα συχνοτήτων 4.35 και στο διάγραμμα 4.30 απεικονίζονται τα αποτελέσματα

Πίνακας 4.35: Κατανομή συχνοτήτων για την ερώτηση 30

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	11	11%	11%
Ελάχιστα	11	11%	22%
Μέτρια	21	21%	43%
Αρκετά	33	33%	76%
Πάρα πολύ	21	21%	97%
Δεν γνωρίζω	3	3%	100%
Σύνολο	100		

Γράφημα 4.30 Ραβδόγραμμα για την ερώτηση 30

Το 21% των ερωτηθέντων θα συμμετείχε πάρα πολύ σε μια διαβούλευση για την αύξηση των εσόδων και το 33% το θεωρεί αρκετά πιθανό.

Στον παρακάτω πίνακα συχνότητας και σε σχέση με την ερώτηση η οποία αφορά τη συμμετοχή των ερωτηθέντων σε μια διαβούλευση για τα έσοδα και τα έξοδα των ΟΤΑ απομονώσαμε τις απαντήσεις των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και κατόχους μεταπτυχιακών. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 4.36: Κατανομή συχνότητας για την ερώτηση 30 σε απόφοιτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και κατόχους μεταπτυχιακού.

	Συχνότητα	Σχετική Συχνότητα	Αθροιστική Σχετική Συχνότητα %
Καθόλου	2	7%	7%
Ελάχιστα	3	10%	17%
Μέτρια	8	27%	44%
Αρκετά	11	37%	81%
Πάρα πολύ	5	16%	97%
Δεν γνωρίζω	1	3%	100%
Σύνολο	30	100%	

Στον πίνακα παρουσιάζεται ότι το 37% θα συμμετείχε σε μια διαβούλευση για την αύξηση των εσόδων και μείωση των δαπανών των Δήμων.

Κεφάλαιο 5^ο Τελικά συμπεράσματα και προτάσεις

Τα έσοδα και οι δαπάνες των ΟΤΑ αποτελούν τον κύριο κορμό της ορθής λειτουργίας των Δήμων. Αυτά τα δύο σκέλη αποτυπώνονται στον ετήσιο προϋπολογισμό κάθε Δήμου. Με την αποτύπωση των εσόδων στον προϋπολογισμό καταγράφονται οι πηγές χρηματοδότησης κάθε Δήμου (τόσο από τρίτους όσο και από ίδια έσοδα) καθώς και ο επιμερισμός του συνόλου των εσόδων αυτών σε δαπάνες (έξοδα) τα οποία επιμερίζονται σε λειτουργικές δαπάνες, έργα, επενδύσεις κ.α.

Στον προϋπολογισμό ουσιαστικά αποτυπώνεται το επιχειρησιακό πρόγραμμα του Δήμου, καθώς και οι ετήσιες δράσεις και οι αναπτυξιακές δράσεις αυτού, που ως σκοπό έχουν την παροχή υπηρεσιών και έργων προς τους Δημότες τα οποία θα βελτιώσουν την καθημερινότητά τους και θα τους παρέχουν ποσοτική και ποιοτική ευημερία.

Παρόλες τις προσπάθειες όμως των εκάστοτε Δημοτικών αρχών να εφαρμόσουν το πρόγραμμα τους και να υλοποιήσουν τους στόχους τους, υπάρχει μια σειρά από ερωτήματα σχετικά με την αποτελεσματική διαχείριση των εσόδων και των δαπανών των δήμων.

Οι παραπάνω ερωτήσεις προσπαθούν να ερευνήσουν κατά πόσο οι Δημότες νιώθουν ότι υπάρχει αμερόληπτη μεταχείριση των εσόδων με υλοποίηση των έργων, τα οφέλη των οποίων θα επιστρέψουν σε αυτούς. Θα υπάρξει αναβάθμιση των υπηρεσιών του Δήμου, θα βελτιωθεί η καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων για το οποίο όλοι συνεισφέρουμε οικονομικά.

Στην ερώτηση που σχετίζεται κατά πόσο τα δημοτικά τέλη καθαριότητας και φωτισμού που πληρώνουμε μέσω των λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας, ανταποκρίνονται στις παρεχόμενες υπηρεσίες το μεγαλύτερο ποσοστό έχει απαντήσει μέτρια, ελάχιστα και καθόλου γεγονός που εκφράζει τη δυσαρέσκεια των δημοτών, καθώς θεωρούν ότι καταβάλουν χρήματα χωρίς η ανταπόδοση των υπηρεσιών προς αυτούς να είναι ανάλογης αξίας. Ειδικότερα δε παρουσιάζονται λιγότερο ικανοποιημένοι αυτοί που κατέχουν μεγάλες ιδιοκτησίες (πολλά τ.μ.) αφού αυτοί καταβάλλουν περισσότερα χρήματα, χωρίς να έχουν αντίστοιχο όφελος

Η παραπάνω ερώτηση σχετίζεται και με το γεγονός ότι μια κατηγορία τελών που θεωρούνται ακριβά είναι τα δημοτικά τέλη καθαριότητας.

Σχετικά με την αντικατάσταση των λαμπτήρων παρατηρούμε ότι οι δημότες αρχίζουν να εξοικειώνονται με την εξοικονόμηση ενέργειας όχι μόνο στα δικά τους νοικοκυριά αλλά προσδοκούν αυτό να συμβεί και για τους κοινόχρηστους χώρους θεωρώντας ότι με αυτόν τον τρόπο δεν θα υπάρχει και σπατάλη ενέργειας, επιβάρυνση του περιβάλλοντος και μείωση των δαπανών. Παρατηρώντας και τον πίνακα συχνοτήτων 4.6 ο οποίος αφορά μόνο τους Δημότες της Ξάνθης το ποσοστό κυμαίνεται στο 52%.

Ο νέος νόμος 4647/2019 που τέθηκε σε εφαρμογή το Δεκέμβριο του 2019 έδωσε τη δυνατότητα στους Δήμους να θέσουν μία νέα βάση για την ορθή είσπραξη των δημοτικών τελών, να διορθώσουν τις παθογένειες του παρελθόντος και να καταρτίσουν ένα νέο επικαιροποιημένο αρχείο στο οποίο θα αναφέρονται ορθά με τα τρέχοντα στοιχεία οι ιδιοκτησίες των δημοτών, ώστε να εισπράττονται αναλόγως και τα δημοτικά τέλη. Προσκλήθηκαν λοιπόν οι δημότες να δηλώσουν όλες τις μεταβολές των ακινήτων τους (όπως αύξηση τ.μ., τακτοποίηση αυθαιρέτων, αλλαγή χρήσεων κ.α.) Για το λόγο αυτό λειτούργησε ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή συνδεδεμένη με την Α.Α.Δ.Ε. ώστε να παρέχεται εξ αποστάσεως υποβολή των δηλώσεων χωρίς να είναι απαραίτητη η φυσική παρουσία των δημοτών στον Δήμο.

Η εμπρόθεσμη δήλωση παρείχε την απαλλαγή από πρόστιμα και τόκους. Τα ελάχιστα αναδρομικά που κλήθηκαν να πληρώσουν οι δημότες έγιναν αποδεκτά, χωρίς διαφωνίες και αμφισβητήσεις, ενώ αυξήθηκαν σημαντικά και τα έσοδα του δήμου με την παράλληλη καταγραφή τις ακίνητης περιουσίας των δημοτών και την δημιουργία ενός οργανωμένου και πλήρους ενημερωμένου αρχείου στους Δήμους.

Θεωρητικά στην ερώτηση με την «στροφή» στην αναζήτηση νέων πηγών ενέργειας θα μπορούσαμε να περιμένουμε ότι ένα μεγάλο ποσοστό 84% θα απαντήσει πάρα πολύ. Ειδικά στις σημερινές μέρες που παρατηρούμε ότι υπάρχουν πάρα πολλές μορφές ενέργειας (φωτοβολταικά, ανεμογεννήτριες κτλ) θα υπάρχει μεγαλύτερη απόδοση εξοικονόμηση πόρων, πχ θα μπορούσαν οι λαμπτήρες που έχουν τοποθετηθεί στους κοινόχρηστους χώρους να λειτουργούν και με την ηλιακή ενέργεια, η οποία είναι άφθονη στη χώρα μας, το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου.

Σχετικά με τα έσοδα των παραβάσεων του ΚΟΚ παρατηρούμε ότι πραγματικά τα έσοδα είναι ελάχιστα γιατί δεν γίνεται ορθή καταγραφή των παραβάσεων από τα όργανα της τροχαίας τα οποία έχουν και την αρμοδιότητα της βεβαίωσης της παράβασης. Το μειονέκτημα είναι ότι υπάρχει περιορισμένος αριθμός υπαλλήλων οι

οποίοι αδυνατούν να καλύψουν ολόκληρη την πόλη για συστηματικό έλεγχο, όχι μόνο για παράνομη στάθμευση αλλά και άλλου είδους παραβάσεις του ΚΟΚ με αποτέλεσμα να μην μπορούν να παραδειγματιστούν οι οδηγοί και να επαναλαμβάνουν τις ίδιες παραβάσεις, χωρίς να τιμωρούνται. Σήμερα διαπιστώνονται πολλές παραβάσεις οι οποίες δεν καταγράφονται από τα όργανα τις τροχαίας. Ενώ από αυτές που καταγράφονται ένα μικρό ποσοστό εισπράττεται αφού οι συνεπείς στην πληρωμή του πληρωμή δημότες είναι ελάχιστοι .

Ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι χρόνια είναι η ακίνητη τους περιουσία. Γίνεται άραγε σωστά; Από τις απαντήσεις της ερώτησης προκύπτει ότι η αξιοποίηση δεν γίνεται με τρόπο αποδοτικό όπως ορίζει και ο νόμος. Δεν υπάρχει σωστή καταγραφή της ακίνητης περιουσίας , πολλά κτίρια είναι εγκαταλελειμμένα και δεν γίνεται αποκατάσταση τους και φυσικά όταν ένα κτίριο είναι εγκαταλελειμμένο δεν αποτελεί και πόλο έλξης για την εκμίσθωση του. Το αποτέλεσμα αυτό προκύπτει και από το γεγονός ότι από το σύνολο του δείγματος λαμβάνοντας υπόψη μόνο τις απαντήσεις των δημοσίων υπαλλήλων οι οποίοι λόγω της εργασίας τους γνωρίζουν περισσότερα πράγματα σχετικά με τα ακίνητα, δαπάνες, έξοδα συντήρηση κτλ. διαπιστώνουμε ότι το 46% αντιλαμβάνεται ότι η αξιοποίηση δεν φτάνει στην μέγιστη αλλά στη μέτρια απόδοση.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια αυξητική τάση στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος και την ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων σε μεγάλες εκτάσεις πεζοδρομίων και κοινόχρηστων χώρων. Το αποτέλεσμα είναι να περιορίζονται τα πεζοδρόμια και οι πλατείες για τη διέλευση των πεζών, διότι καταλαμβάνουν περισσότερα μέτρα από αυτά που στους χορηγεί ο Δήμος και επομένως θεωρούν οι δημότες ότι είναι μέτρια και ελάχιστα αυτά που καταβάλουν στο Δήμο τα καταστήματα σε σύγκριση με το χώρο που καταλαμβάνουν

Το πρόβλημα της καθαριότητας είναι ένα από τα σοβαρότερα στους περισσότερους Δήμους με αποτέλεσμα πολλοί δημότες να αναζητούν τον παραδειγματισμό με τον έλεγχο και την επιβολή των προστίμων για ακραίες συμπεριφορές, όπως για παράδειγμα η απόρριψη των απορριμμάτων εκτός κάδου γιατί είναι γεμάτος, ενώ στα 10 μέτρα υπάρχει άλλος κάδος άδειος.

Όσο αναφορά το αν πρέπει οι Δήμοι να εξαρτώνται από τα δικά τους έσοδα εδώ παρατηρούμε ότι υπάρχει μια ανασφάλεια ως προς το αν θα επιτύχουν να εξασφαλίσουν πόρους μόνοι τους οι Δήμοι ή αν θα είναι ικανοί να εφαρμόσουν σωστή

οικονομική διαχείριση, ώστε να ανταποκριθούν στις συνεχώς αυξανόμενες απαιτήσεις των αρμοδιοτήτων που τους μεταβιβάζονται , οπότε μια κρατική τακτική επιχορήγηση θα υποστηρίξει την λειτουργία τους και την αποπληρωμή των σταθερών και πάγιων εξόδων τους.

Η ανασφάλεια ότι οι Δήμοι δεν έχουν την ικανότητα να τα καταφέρουν σωστά στην οικονομική διαχείριση επαληθεύεται και από το γεγονός ότι το 63% απάντησε ότι πρέπει να λαμβάνει επιπλέον επιχορηγήσεις από το κράτος. Δεν έχει αναπτυχθεί ακόμη ένα κλίμα εμπιστοσύνης ανάμεσα στο Δήμο και το Δημότη, ο οποίος ακόμη έχει την πεποίθηση της ύπαρξης των πελατειακών σχέσεων και της άνισης μεταχείρισης ανάλογα, με τη διοίκηση που κάθε φορά επικρατεί.

Συσχετίζοντας τις δύο παραπάνω ερωτήσεις παρατηρούμε ότι μπορεί οι ΟΤΑ να λειτουργούν ως ανεξάρτητες οικονομικές οντότητες, εντούτοις κρίνεται απαραίτητο η συμμετοχή του κράτους με οικονομικούς πόρους στην επίτευξη των στόχων τους.

Τα τελευταία χρόνια ψηφίζονται νόμοι οι οποίοι διευκολύνουν τους οφειλότες με μεγάλα και μικρά ποσά να καταβάλουν τα χρέη τους απαλλάσσοντας τους, από τα πρόστιμα και τις προσαυξήσεις και δημιουργώντας πολλές δόσεις αποπληρωμής. Η ψήφιση των νόμων αυτών έδωσε τη δυνατότητα στους οφειλότες, που δεν ήταν σε θέση να αποπληρώσουν την οφειλή τους και ταυτόχρονα βοήθησε αρκετά στη συγκέντρωση χρημάτων στους δήμους και στη μη συσσώρευση ανεξόφλητων υποχρεώσεων.

Υπάρχουν όμως και αρκετοί που θεωρούν ότι ωφελούνται από τα έσοδα των δήμων και τα τέλη που καλούνται να καταβάλουν, γεγονός που φανερώνει ότι υπάρχει μια ανταπόδοση είτε σε τομείς τις καθαριότητας, του ηλεκτροφωτισμού, κοινόχρηστων χώρων παιδικών χαρών κτλ.

Ενθαρρυντικό παρουσιάζεται το ποσοστό των ατόμων που θα επιθυμούσε να συμμετέχει σε μια διαβούλευση σχετικά με τα έσοδα και τα έξοδα των Δήμων, που σημαίνει ότι οι Δημότες επιθυμούν να εκφράσουν τις απόψεις τους και να συμμετέχουν στα κοινά θέτοντας έτσι καλύτερες βάσεις, για μια αποτελεσματικότερη διοίκηση.

Συσχετίζοντας λοιπόν τις ερωτήσεις οι οποίες αναφέρονται στο ποια θεωρούνται ποιο αυξημένα τέλη , στην αλλαγή των λαμπτήρων και την εξοικονόμηση ενέργειας με την αναζήτηση άλλων πηγών, καθώς επίσης και την ερώτηση που αφορά τη συμμετοχή στη διαβούλευση για την αύξηση των εσόδων παρατηρούμε ότι το 38% θεωρεί τα δημοτικά τέλη ότι είναι αυξημένα αλλά υπάρχει μια βούληση από αυτούς που απάντησαν, για τη μείωση των τελών με την αλλαγή των λαμπτήρων για εξοικονόμηση

ενέργειας, την αναζήτηση άλλων τρόπων κάλυψης των ενεργειακών απαιτήσεων των κοινόχρηστων χώρων και όλα ότι αυτά θα ήταν ικανά να πραγματοποιηθούν με την ενεργή συμμετοχή τους, δεδομένου ότι είναι πρόθυμοι να συμμετάσχουν σε μια διαβούλευση.

Μέσα από τις ερωτήσεις για την απαλλαγή των εξόδων συντήρησης των αθλητικών χώρων από τους αθλητικού συλλόγους αλλά και τα κίνητρα στους συνεπείς μισθωτές των ακινήτων του Δήμου παρουσιάζεται η ευαισθητοποίηση των ερωτηθέντων οι οποίοι επιθυμούν να φανερωθεί το κοινωνικό πρόσωπο του Δήμου προς τους δημότες του.

Σχετικά με την ερώτηση που αφορά την είσπραξη από τις παραβάσεις του ΚΟΚ παρατηρούμε ότι το 42% θεωρεί ότι τα έσοδα δεν ανταποκρίνονται στις ακριβείς παραβάσεις που πραγματοποιούνται και για το λόγω αυτό το 33% των ερωτηθέντων επιθυμεί την επαναλειτουργία του θεσμού της Δημοτικής Αστυνομίας η οποία καλύπτει αρκετές αρμοδιότητες και δικαιοδοσίες του ΚΟΚ, ώστε λειτουργώντας και οι δύο υπηρεσίες θα είναι πιο ικανοποιητικός ο έλεγχος των κινήσεων και της στάθμευσης των οχημάτων, θα αποτρέπονται οι παραβάσεις και να καταγράφονται όλα τα περιστατικά.

Συνοψίζοντας καλό θα ήταν να αναφέρουμε προτάσεις οι οποίες θα μπορούσαν να βελτιώσουν την υπάρχουσα κατάσταση προς όφελος των πολιτών και οποίες θα μπορούσαν να καταστούν ίσως και εφιαλτήριο μελλοντικής έρευνας.

Η σύγχρονη τοπική αυτοδιοίκηση οφείλει να είναι ανοιχτή και συμμετοχική, υποστηρίζοντας δράσεις και ιδέες που πηγάζουν από τους ίδιους τους πολίτες με στόχο τη διαρκή βελτίωση των υπηρεσιών, την τοπική ανάπτυξη, την υλοποίηση έργων κοινωνικής υπεραξίας καθώς και την τόνωση της τοπική επιχειρηματικότητας.

Σε πολλές περιπτώσεις θα μπορούσαν να προωθηθούν συμπράξεις με τον ιδιωτικό τομέα, με στόχο την αξιοποίηση της εμπειρίας και των εξειδικευμένων γνώσεων των ιδιωτών σε ειδικούς τομείς. Η παροχή των δημοτικών υπηρεσιών, οι επιλογές αύξησης εσόδων μέσα από τέλη προς τους χρήστες και ιδιωτικές επενδύσεις, τα προγράμματα αστικής και περιφερειακής ανάπτυξης δεν μπορούν να απομονωθούν από τον ιδιωτικό τομέα. Οι τελευταίες δεκαετίες απέδειξαν τις δυσκολίες, αλλά και τα πολλά πλεονεκτήματα αυτής της συνεργασίας, με καλύτερη παροχή υπηρεσιών, βελτιωμένη αποδοτικότητα των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και αμοιβαία, δημόσια και ιδιωτικά οφέλη από δράσεις αστικής και τοπικής οικονομικής ανάπτυξης.

Όμοια οφέλη θα μπορούσαν να αποκομιστούν και από διαδημοτικές συνεργασίες . Δήμοι με κοινούς στόχους θα μπορούσαν να αλληλοσυμπληρωθούν και συνεργαζόμενοι από κοινού με την αξιοποίηση των μέσων τους, αλλά και του προσωπικού τους θα μπορούσαν να υλοποιήσουν ευκολότερα και με μικρότερο κόστος μεγάλα αναπτυξιακά έργα.

Επίσης η χρήση της ενέργειας είναι ένα ειδικό θέμα που αφορά στην μελλοντική ανάπτυξη του τοπικού επιπέδου. Οι δήμοι και οι φορείς τους είναι μεγάλοι χρήστες ενέργειας. Για το λόγο αυτό πρέπει να εκσυγχρονίσουν τις υποδομές τους, ώστε αυτές να λειτουργούν με τη χρήση οικονομικότερων πηγών ενέργειας φιλικών προς το περιβάλλον . Να φροντίσουν για την ανάδειξη και αξιοποίηση όλων των ενεργειακών πόρων του τόπου τους, γεγονός που θα τους οδηγούσε σε μεγάλη μείωση των εξόδων τους αλλά και σε αύξηση των εσόδων τους (π.χ. ιαματικές πηγές).

Τέλος βασικός στόχος ανάκαμψης των Δήμων, ειδικότερα στις μέρες μας (μετά COVIT εποχή), πρέπει να αποτελεί η πράσινη ανάπτυξη η οποία χρηματοδοτείται με ένα παχυλό πακέτο ύψους 8,2 δις ευρώ, χρήματα που θα διοχετευτούν στην οικονομία μέσω του μηχανισμού στήριξης και θα εστιάσουν σε σημαντικές επενδύσεις όπως αποκατάσταση οικοσυστημάτων, ξεκίνημα κυκλικής οικονομίας, ενεργειακές αναβαθμίσεις κ.α.

Βιβλιογραφία

1. Γαλάνης, Π.(2012), Κλινική και Επιδημιολογική έρευνα, Αθήνα, Εκδόσεις Βήτα.
2. Γιαννάκης Π.(2020), Διπλογραφικό Λογιστικό Σύστημα –ανάλυση χρηματοοικονομικών καταστάσεων , Σημειώσεις ΕΚΔΔΑ, Αθήνα
3. Θεοδώρου Ιωάννης (2011), Τα έσοδα των Δήμων, Δ΄ Έκδοση ιδίου.
4. Θεοδώρου Ιωάννης (2015), Οι δαπάνες των ΟΤΑ, ΙΑ Έκδοση ιδίου.
5. Καραναστάσης Μ.(2006), Ο Νέος Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας των Δήμων, Εκδόσεις Γ.Μ. Καραναστάση , Αθήνα
6. Λιάπη Σταύρου Θ. (2009), Το Αυτοδιοικητικό Οικονομικό Τοπίο, Έκδοση Αναβάθμιση , Αθήνα .
7. Νικολόπουλος Κ. (2006), Περί των εσόδων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης Εκδόσεις του ιδίου, Χαλκίδα.
8. Σαββαΐδου Κ., Νικολόπουλος Κ., και Σαπουνάκης Α. (2008), Οικονομική διοίκηση και διαχείριση των ΟΤΑ: Πόροι, Έσοδα Δαπάνες, Δημοσιονομικός Έλεγχος, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης , Αθήνα.
9. Συνήγορος του Πολίτη (2018) ,Έσοδα Δήμων και κράτους Δικαίου, Αθήνα.
10. ΕΕΤΑΑ (2000) Οδηγός για την εφαρμογή του διπλογραφικού συστήματος στους Δήμους, Αθήνα, Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.
11. Κώστας Τζωρτζάκης, Αλεξία Τζωρτζάκη (1996), Μάρκετινγκ, η Ελληνική Προσέγγιση, Έκδοση Rosili, Αθήνα.

Νομοθεσία

1. άρθρου 62 παρ.2 του ν.4483/2017 (ΦΕΚ 107/31-7-2017 τεύχος Α΄)Ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης και λειτουργίας των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) - Ρυθμίσεις σχετικές με την οργάνωση, τη λειτουργία, τα οικονομικά και το προσωπικό των

Ο.Τ.Α. - Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας - Μητρώο Πολιτών και άλλες διατάξεις.

2. Άρθρο 4 παρ. 1 του Ν.25/75
3. ΒΔ 24-9/20-10-1958 «περί κωδικοποίησης εις ενιαίον κείμενον Νόμου των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των δήμων και κοινοτήτων»
4. ΒΔ 17-5/15-06-1959 «περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των Δήμων και Κοινοτήτων»
5. ΝΔ 356/1974 ΦΕΚ 90/05-04-1974 (τεύχος Α΄) «Περί κώδικα εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων»
6. του Ν. 1080/80 «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσεως διατάξεων τινών της περί των προσόδων των ΟΤΑ νομοθεσίας και άλλων τινών συναφών διατάξεων»
7. Ν.3463/2006 ΦΕΚ 114/08-06-2006 (τεύχος Α΄) «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Φύλο

Άνδρας
Γυναίκα

2. Ηλικία

18-25
25-45
45-65
65+

3. Μορφωτικό Επίπεδο /Εκπαίδευση

Υποχρεωτική Εκπαίδευση
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση
Μεταπτυχιακό /διδακτορικό

4. Επάγγελμα

Φοιτητής/τρια
Ιδιωτικός Υπάλληλος
Ελεύθερος Επαγγελματίας
Δημόσιος Υπάλληλος
Συνταξιούχος /α
Άνεργος /η

5. Σε ποιο Δήμο κατοικείτε:

Η απάντησή σας

6. Πόσο σύμφωνοι είστε από την επιβολή των δημοτικών τελών (τέλη καθαριότητας, δημοτικό φόρο, ΤΑΠ) στο Δήμο σας;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα Πολύ
Δεν γνωρίζω

7. Σε ποιο βαθμό τα δημοτικά τέλη καθαριότητας που πληρώνονται μέσω των λογαριασμών παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας, ανταποκρίνονται στην παροχή υπηρεσιών από την υπηρεσία καθαριότητας και φωτισμού;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

8. Κατά πόσο η αντικατάσταση των λαμπτήρων στους κοινόχρηστους χώρους, κρίνετε ότι μπορεί να εξοικονομήσει κόστος, ώστε να μειωθούν τα ανταποδοτικά τέλη στους λογαριασμούς της ΔΕΗ; ;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

9. Θεωρείτε ο νόμος 4647/2019, για τα αδήλωτα τετραγωνικά, έδωσε μια πραγματική εικόνα των ηλεκτροδοτούμενων και μη ακινήτων και αύξησε τα έσοδα των Δήμων;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

10. Κρίνετε αναγκαίο οι Δήμοι να «στραφούν» στην αναζήτηση νέων πηγών ενέργειας;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

11. Θεωρείτε ότι τα έσοδα από τις παραβάσεις του ΚΟΚ, που εισπράττουν οι Δήμοι, ανταποκρίνονται στις πραγματικές παραβάσεις που πραγματοποιούνται;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια

Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

12. Η κατάργηση του δεκαημέρου στην πληρωμή μιας κλήσης και η μείωση κατά το ήμισυ του προστίμου, αποτέλεσε κίνητρο στους παραβάτες να πληρώνουν την κλήση τους;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

13. Θεωρείτε ότι το κόστος για την στάθμευση σε κεντρικές περιοχές ελεγχόμενης στάθμευσης είναι υψηλό;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

14. Κατά πόσο θεωρείτε, ότι θα πρέπει να επαναλειτουργήσει ο θεσμός της Δημοτικής Αστυνομίας (σε όσους Δήμους έχει καταργηθεί), δεδομένου ότι προσέδιδε έσοδα με την βεβαίωση παραβάσεων;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

15. Πόσο άμεσα ανταποκρίνεστε σε μια οφειλή σας στο Δήμο;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

16. Η αξιοποίηση της Δημοτικής Περιουσίας και η εγκατάσταση των υπηρεσιών σε ιδιόκτητα κτίρια, πόσο θα βοηθήσει στη μείωση των λειτουργικών δαπανών;

Καθόλου

Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

17. Θεωρείτε ότι ο Δήμος εκμεταλλεύεται σωστά και αποδοτικά την ακίνητη του περιουσία ;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

18. Στην Δημοτικά αγορά υπάρχουν αρκετά κενά καταστήματα ανεκμετάλλευτα. Θεωρείτε μια συμβολική τιμή των μισθωμάτων θα αποτελούσε πόλο έλξης για την εκμίσθωση τους;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

19. Κρίνετε αναγκαίο να δίνονται κίνητρα στους συνεπείς μισθωτές των ακινήτων του Δήμου;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

20. Το τέλος χρήσης κοινόχρηστου χώρου, που πληρώνουν οι επιχειρήσεις για την ανάπτυξη τραπεζοκαθισμάτων και εμπορευμάτων, ανταποκρίνεται στον πραγματικό χώρο που καταλαμβάνουν;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

21. Πόσο αναγκαίο κρίνετε, να γίνονται έλεγχοι και να επιβάλλονται πρόστιμα για την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

22. Κατά πόσο θα πρέπει οι αθλητικοί σύλλογοι να επωμίζονται εξ ολοκλήρου τα έξοδα συντήρησης των αθλητικών εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούν;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

23. Θεωρείτε ότι ένας ΟΤΑ θα πρέπει να στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο σε δικά του έσοδα;

Ναι

Όχι

Δεν γνωρίζω

24. Θεωρείτε ότι οι Δήμοι θα πρέπει να παίρνουν μεγαλύτερη επιχορήγηση από το κράτος, για την αντιμετώπιση των δαπανών τους;

Ναι

Όχι

Δεν γνωρίζω

25. Η εφαρμογή της ρύθμισης των οφειλών στους Δήμους, σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι αυξάνει την είσπραξη των εσόδων;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

26. Πόσο αποτελεσματικές θεωρείτε ότι είναι οι ενέργειες για την είσπραξη των εσόδων του Δήμου ;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

27. Θεωρείτε ότι ο Δήμος εξαντλεί όλα τα περιθώρια για την είσπραξη των ανεξόφλητων οφειλών του;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

28. Κατά πόσο θεωρείτε ότι ο δημότης ωφελείται από τη σωστή διαχείριση των εσόδων του Δήμου;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω

29. Ποια Δημοτικά τέλη θεωρείτε αυξημένα και θα θέλατε να μειωθούν;

Τέλη καθαριότητα
Κοινόχρηστου χώρου
Δικαιώματα κοιμητηρίου
Άλλο

30. Κατά πόσο θα σας ενδιέφερε η συμμετοχή σας, σε μία διαβούλευση για την αύξηση των εσόδων των ΟΤΑ και τη μείωση των δαπανών;

Καθόλου
Ελάχιστα
Μέτρια
Αρκετά
Πάρα πολύ
Δεν γνωρίζω